

No 235.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Damazego P.
Niedz. św. Aleksandra.
Pon. św. Lucyj P. M.
Wt. św. Dyoskura M.
Sr. św. Waleryana M.
Czw. św. Euzobiusza B.
Piąt. św. Łazarza B.

Wschód słońca: godz. 8 m. 1
Zachód słońca: godz. 3 m. 43
Dług. dnia: godz. 7 m. 42

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięcznie " " 50

Odnośnienie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40

Półrocznie " 3 " 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie " 1 " 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 3.

Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 11 grudnia 1909 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Teatr Polski

Legistiana 63.
2309

Jutro
po poł.

„Odrodzona Ewa”

— Rozgórskiej.

Ceny popularne.

Początek o godz. 3 po południu.

Jutro
wiecz.

„NADZIEJA”

dramat HEYERMANS.

Początek o godz. 8 m. 15 w.

MAGGI^{ego} bulion w kostkach po 4 kop.

2715-1

Kostki te wydają, za zwyczajem polaniem wrzącą wodą, delikatny rosół, służący gospodi do wszystkich potraw, przy których sporządzaniu używa się rosolu. Np. wszystkie jarzyny stają się szczególnie smaczne, jeżeli zamiast w wodzie gotuje się je w bulionie z kostek MAGGIego. Wymienione nadają się MAGGIego bulion w kostkach także do polepszenia zup, sosów, jarzyn i t. d.

Do nabycia w składach towarów kolonialnych, delikatesów i t. p.

Opieszali przypiszą sobie winę, jeżeli otrzymają gorsze miejsce na rozpoczynających się w styczniu 1910 r. bardzo reklamowanych

SEZONOWYCH JARMARKACH POD NAZWĄ

KONTRAKTY PODŁUG PRÓB I WZORÓW

ZARZĄD T-WA KOMANDYTOWEGO

Warszawa Galerya Luxenburga. Senatorska 29. Tel. (prow. 141-23) 73-78, 88-50, 88-51.

2585 7

na wyroby: włókniste, konfekcyjne, galanterijne, szmuklerskie, norymberskie, kosmetyczne, rymarskie, meblowe, materiały piśmienne, zabawki, przybory fotograficzne, instrumenty muzyczne, automaty, aparaty, przybory graficzne, wyroby gospodarstwa domowego, żelazne, porcelanowe i fajansowe, przybory oświetleniowe i opalowe, przybory rzemieślnicze oraz artykuły spożywcze i t. p.

PIERNIKI Z RABATEM!!!

Kazimierz Wolski

Łódź, ul. Konstantynowska 8, róg Zachodniej

poleca na nadchodzące święta:

Wino Węgierskie wytrawne. Maślaczo i tokajo
Wino Francuskie białe i czerwone
Wino Hiszpańskie
Wino Reńskie, Burgundzkie
Wino Szampańskie, krajowe i zagraniczne
Wino Krymskie i Kaukaskie
Koniaki, Likier, Wódki, Romy krajowe i zagraniczne.
Wino Vermouth.

Pierniki Wróblewskiego, „Złotego Ula” i Mystkowskiego ze znacznym rabatem, oraz towary kolonialne i delikatesy w doborowych gatunkach.

Od win i wódek ustępuję 10% — prócz win Szampańskich i udzielnych.

2726-3-1

Bakalie mieszane i świeże owoce.

Znakomity środek odżywczy

KEFIR K. ZYCKIEGO

poleca 423
Apteka W. DANIELECKIEGO
Łódź, Piotrkowska № 121, tel. 12-93

Na rzecz Łódzk. Gniazda Tow. Opieki nad dziećmi

Pokaz Pracy Kobiet i Dzieci

z wyprzedacją

PIOTRKOWSKA № 121. 2694-5

W moim składzie fabrycznym sprzedaję detalicznie

materiały

NA BLUZKI i SUKNIE

po cenach fabrycznych.

Piotrkowska 83, I. S. Librach. 2693-8

Kawior Astrachajski i Amurski, Ryby wędzone i Marynaty.

„LUTNIA“

Jutro w niedzielę

Podwieczorek Muzyczny.

Początek o godz. 4 1/2 po południu. 2735

!Tylko sensacye! Spędzić można przyjemnie czas — tylko w przepięknym i eleganckim lokalu

„CORSA“ ulica Konstantynowska gmach Teatru Wielkiego. 2577-8

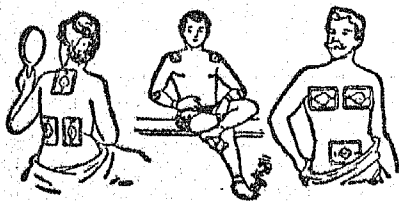
20 wspaniałych lóž. — Program kabaretowy składa się z pierwszorzędných zagranicznych sił artystycznych. W każdą sobotę **Bal Maskowy**. Początek o 9 wiecz. Kuchnia francuska. Ceny przystępneSTUDNIE ARTEZYJSKIE wszelkiego rodzaju buduje **ŁEMPICKI i S-ka**

Sosnowiec, Piotrk. gub. 2073-d

Przedstawiciele: **Hordliczka i Stamirowski, Łódź.**

TYSIĄCE wyleczonych

z reumatyzmu, bólów w boku, pasie, plecach, od chorób piersiowych, kaszlu i wszelkiego rodzaju przeziębień, dzięki najprawdziwшему środkowi na takie choroby — **plastrowi Benzona firmy Siburi i Johnson**. Stałe bóle bezwarunkowo usuwa w kilka godzin w tych wypadkach, gdzie inne plasty i podobne środki potrzebują czasu kilka dni, nieraz tygodnia, aby cierpiącemu tylko zmniejszyć ból.

Zastosowany przy pierwszych symptomatach, plaster Benzona od jednego razu, zwykle zupełnie leczy i usuwa to, co w następstwie mogłoby się rozwinąć w poważną chorobę. Kto rzeczywiście chce ochronić swoje zdrowie, powinien zawsze mieć w domu plaster Benzona, który **bardzo jest polecany przez więcej niż 5,000 lekarzy**. — Żądajcie prawdziwego plastra Benzona firmy „Siburi i Johnson“ i strzeżcie się falsyfikatów. — Sprzedaje się we wszystkich lepszych aptekach i składach aptecznych.

Plaster BENZONA

2419-10

Wydóz zapalek do Turcyi.

Konsul generalny rosyjski w Konstantynopolu donosi, że zapalki są jednym z najważniejszych artykułów wwozu do Turcyi.

Przed 20—30 laty do Turcyi wprowadzano tylko zapalki dwóch gatunków, drewniane z Austrii i woskowe gorsze z Włoch, a lepsze z Wielkiej Brytanii.

Zapalki wyrobu austriackiego dostarczane były zazwyczaj w okrągłych pudełkach z widocznymi główkami, przyezem główki ich farbowano jaskrawymi barwami. Oprócz tych pudełek, zawierających w sobie zapalki wysokiego gatunku, były i zapalki pośledniejsze, dostarczane w małych okrągłych pudełeczkach, które znalazły pokup przeważnie w prowincjach tureckich i perskich. Oprócz tych dwóch gatunków były jeszcze zapalki wysokiej wartości w czworokątnych pudełkach, znane pod nazwą «Solan» lub «Imperiale».

Zapalki woskowe wyrobu włoskiego, znane dotychczas pod nazwą «Cerenis» dostarczano wówczas w małych pudełeczkach z rysunkami i były przeznaczone wyłącznie dla palaczy. Wszystkie ich gatunki wyrabiano z białego fosforu bez siarki i zapalały się potarte o jakikolwiek twardy przedmiot.

Względnie niedawno zaczęły się rozpowszechniać zapalki typu szwedzkiego, zapalające się tylko przy potarciu o ścianki pudełka, nasyczone odpowiednią masą. Zjawienie się tych zapalek na rynkach tureckich nie wpłynęło zbyt dotkliwie na zbyt zapalek typu poprzedniego wyrobu austriackiego, angielskiego i włoskiego.

Zapalki typu «Lancer» wyrabiane są w Szwecyi z twardego drzewa z czerwonymi główkami. Są one wyborowe. Znalazły więc chętnych nabywców, co wywołało masę podrabianych zapalek tego typu wyrobu austriackiego, zbywanych jednak z wielkim trudem i nie wytrzymujących konkurencyi z zapalkami szwedzkimi. Za przykładem Austrii poszły Belgia i Rumunia.

Co zaś do zapalek włoskich typu «Cerenis», to one dotychczas panują na rynkach tureckich i wyrabiane są jak poprzednio, z tą jedynie różnicą, iż zmieniono formę i wielkość pudełek. Pudełka zawierające po 200 sztuk mieszczą obecnie 140—150 sztuk. Wyroby włoskie poszukiwane są niższych gatunków, gatunki zaś wyższej wartości nadsyła wyłącznie Wielka Brytania.

W każdym towarze, przeznaczonym na wywóz, opakowanie gra ważną rolę. Zapalki typu «Lancer», oraz ich falsyfikaty pakowane są w pudełka po 250, 400 i 500 sztuk. W rzeczywistości zawierają jednak po 180—200, 320—350 i 400—430 sztuk. Każde 12 pudełek tworzy jeden większy pakiet; 12 takich pakietów zawija się w jeden wielki pakiet, zwany grossem. Do skrzynki wkłada się po 8—10 takich groszów.

Ceny zapalek w Konstantynopolu wynoszą obecnie za skrzynkę z pudełkami po 250 sztuk od 43—48 franków; za skrzynkę zaś 10-grosową z pudełkami po 400 sztuk od 78—84 franków; za 10-grosową skrzynkę z pudełkami po 500 sztuk od 80—86 franków.

Przy sprzedaży za gotówkę straca się 2 1/2% i 3% komisowego dla przedstawicieli domów handlowych.

Zapalki typu «Cerenis» dostarczają się w skrzyn-

kach, mieszczących po 25 grosz. obitych płótnem, przyezem układa się po 10 tuzinów w banderoli, a 10 takich banderol w pakiet.

Ceny tych zapalek wynoszą obecnie po 100 do 110 franków za skrzynkę, na tych samych warunkach, co przy sprzedaży zapalek typu «Lancer», tylko potrącenia są znaczniejsze.

Rzeczoznawcy ilość przywożonych do Konstantynopola zapalek obliczają w stosunku rocznym na 11—13 tysięcy skrzynek 5-grosowych z zapalkami drewnianymi i od 4—5 tysięcy skrzynek typu «Cerenis». Ogólny zaś roczny wwóz do Turcyi zapalek z drzewa typu «Lancer» waha się od 44—50 tysięcy skrzynek.

Co zaś do zapalek «bezpiecznych», zapalających się przy potarciu o ścianki pudełka, wchodzi ich do Turcyi ilość bardzo nieznaczna. Tego rodzaju zapalki przychodzą ze Szwecyi, a tylko bardzo niewielka część z Belgii i sprzedają się po cenie od 55—62 franków za skrzynkę «loco» Konstantynopol, z potrąceniem 3% za gotówkę i 3% komisowego. Każda skrzynka zawiera 7,300 pudełek.

Każda skrzynka obita jest cynkiem. Tego rodzaju zapalek sprzedaje się w Konstantynopolu i jego okolicach do 500 skrzynek rocznie.

Zapalki rosyjskie prawie nie pojawiają się na rynkach tureckich, tymczasem drzewo do wyrobu zapalek w Austrii i Belgii idzie z Rosyi.

Przy wywozie jednak zapalek rosyjskich za granicę, zwracana bywa opłata akcyzowa.

Przyczyną takiego stanu rzeczy jest ta okoliczność, że fabrykanci rosyjscy przy opakowaniu zapalek nie stosują się do wymagań tureckich kupców. Wysyłają skrzynie, zawierające po 1,000 pudełek; zamiast wymaganych 7,200. Na słaby popyt zapalek rosyjskich w Turcyi wpływa: mały zysk ze sprzedaży tego towaru, którym jednak zadowolają się fabrykanci innych krajów europejskich. Fabrykanci rosyjscy żądają cen wyższych, niż fabrykanci belgijscy, chociaż towary ich co do wartości jednaki, zwłaszcza co do tak zw. zapalek typu bezpieczeństwa (szwedzkiego).

T E A T R.

Dzień Bałuckiego. „Nadzieja“ — Heyermansa.

Środę ubiegłą dyrekcya naszego teatru poświęciła jednemu z płodniejszych naszych komedyopisarzy, którego sztuki przez długie lata cieszyły się rzetelnym powodzeniem—Michałowi Bałuckiemu. Po południu w dniu tym na przedstawieniu popularnem dano „Radców pana radcy“, w których p. Mielewski w roli Zdzisława, p. Dąbrowska w roli Ewy, Czechowska Jadwiga w roli Helenki i Broniczowa w roli Eufrozyny sumienne zasłużone zbierali oklaski za wyborną grę. Wieczorem zaś dano „Grube ryby“, najlepszą z komedij Bałuckiego, w której szczególnie dobrą grą wyróżnili się pp.: Bolesławski w roli Wistowskiego, Ludkiewicz w roli Pagatowicza, tudzież panie: Broniczowa w roli Babcy, oraz Helena Czechowska i Daniłowiczówna.

W czwartek wznowiono sensacyjną sztukę pisarza holenderskiego Heyermansa p. t. „Nadzieja“, graną już w Łodzi, a wznowiono ją z dużym nakładem kosztów i pracy. Ponury ten, pełen realizmu i niezwyklej siły dramat z życia rybaków holenderskich, wystawiono znakomicie. Chata rybacka, w której rozgrywają się pierwsze trzy akty dramatu, zdumiewała wprost urządzeniem do złudzenia w ogólnym tonie i w szczegółach odtwarzającym rzeczywistość. Toż samo i akt ostatni, rozgrywający się w kantorze właściciela okrętów rybackich Klemensa Boosa, którego p. Bolesławski pojął nader umiejętnie i całą rolę przeprowadził znakomicie nie tylko w ogólnych zarysach, lecz i opracowaniu szczegółów. Jego Boos miał wyraz właściwy, temperament i silnie zaznaczony charakter tego wilka morskiego, głuchego na cierpienia ludzkie, a zarazem wyzyskiwacza, który nie waha się dla zarobienia kilkunastu tysięcy złotych pusić na połów ryb statku, o którym wie nieomal napewno, że nie wyrzyna pierwszej burzy.

50% oszczędności opalu,

usuwa wilgoć

patent. MULTIPLIKATOR OGRZEWANIA

Dr. W. P. Klobukowski, inż.-chem., Warszawa, Jerozolimska 71.

2043-d-1

Heyermans z wielką prostotą, ale zarazem i siłą maluje niedolę rybaków i ich rodzin, którzy zmuszeni są dla zapewnienia sobie jakiego takiego bytu narażać życie w walce ze straszliwym żywiołem, zarabiając grosze tam, gdzie ich pracodawcy zgarniają tysiące.

Tragiczną zaiste jest ta Knertje, wdowa po rybaku, której morze pochłonęło dwóch synów, a nędza zmusza ją do wysłania na połów jeszcze dwóch ostatnich i giną oni na „Nadziei“ zmurzonym okręcie Boosa. Szkoda że pani Kosmowska źle pojęła tę rolę, może najważniejszą w sztuce. Gra tej bardzo utalentowanej artystki straciła przez to na wyrazie i sile, i dopiero w ostatnich akcie w kantorze Boosa, zagrany z przejmującą szczerością i prawdą, zrehabilitowała artystkę.

Największy atoli tryumf święcili p. Jadwiga Czechowska w roli „Jo“ i p. Mielewski w roli Geerta marynarza, skazanego na więzienie za podniesienie ręki na swego zwierzchnika.

Szczerosć, ognisty temperament, ból cichy, ale wielce wymowny, gdy Jo dowiaduje się o śmierci Geerta, jej narzeczonego, który już nieżył ją matką, cechowały grę p. Czechowskiej, przeprowadzoną w całokształcie roli z artyzmem i inteligencją.

Świetnym był p. Mielewski w roli Geerta, uwytłumiając nader wyrazicie uczucia, miotające duszą tego dzielnego marynarza wobec niesprawiedliwości, jakiej padł ofiarą, stając w obronie narzeczonej, wobec bezwzględności Boosa, traktującego majtków swoich jak niewolników.

Do wrażenia wywołanego przez wybornie wyreżyserowaną przez p. Mielewskiego całość, przyczyniła się znacznie bardzo dobra gra pani Trembińskiej, Wierzejskiej, Wiśniewskiej i Gryficzówny, oraz znakomita gra p. Jaracza w roli starego rybaka Kobusa, tudzież gra pp. Kamińskiego w roli Barendy syna Knertjowej, Zelińskiego w roli Daantje i pełna wyrazu gra pana Zelwerowicza w roli buchaltera Boosa.

Sztukę i grę wykonawców przyjmowano rzęsiście najzupełniej zasłużonymi oklaskami; nie zgromadziła ona jednak tylu widzów, co farsa „Opiekuj się Amelią“, na którą publiczność dobija się wprost o bilety. Smutnie to świadczy o artystycznej kulturze Łodzian, lecz nie zraża tych, co dokładają wszelkich usiłowań, by scenę polską w Łodzi utrzymać na odpowiednim poziomie.

Ale i względy kasowe muszą być brane pod uwagę. To jedyna przyczyna, dla której takie fabrykaty jak „Opiekuj się Amelią“ zaśmiecają nasz repertuar.

Stanisław Łapiński.

KRONIKA.

(h) **Kaplica Dobrego Pasterza** na Bałutach, dzięki zabiegom ludzi dobrej woli, coraz więcej przybiera formy artystyczne, ściśle trzymane w stylu zakopiańskim. Po wykończeniu ambony bardzo efektownej z drzewa modrzewiowego, przystąpiono do budowy dwóch ołtarzów, które również będą wykonane stylowo w modrzewiu.

Obok kaplicy wzniesiono dom murowany, w którym będą tymczasowo mieszkać księża, a później zakonnicy.

(a) **Z Towarzystwa dobroczynności.** Wczoraj wieczorem, w gmachu przytułku starców i kalek, odbyło się pod przewodnictwem prezesa, pastora R. Gundlacha, posiedzenie zarządu chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności, na którym przyjęto do wiadomości, że w ciągu ostatniego miesiąca wpłynęły ofiary w sumie rb. 7,400 na rzecz Towarzystwa, mianowicie: od Pauliny baronowej Heinzel rb. 4,000, od K. Steinerta rb. 1,000, z zapisu zmarłej Mayschatz — rb. 250; od Tow. akc. «Heinzel i Kunitzer» składka członkowska za rok bieżący rb. 500; od K. Steinerta rb. 300 (na Kochanówkę); od dzieci zmarłej Mayschatz rb. 250 (na Kochanówkę); od N. N. rb. 100 na Kochanówkę i rb. 100 na dom starców; od p. E. Herbsta rb. 150, od firmy Rappaport rb. 750.

Odczytano odezwę zarządu żydowskiego Towarzystwa dobroczynności, o wyznaczenie zapomogi dla kuchni tamtej żydowskiej, gdyż z niej korzysta codziennie znaczna liczba ubogich chrześcijan, skutkiem czego wydatki na utrzymanie

kuchni zwiększają się o 5 rubli dziennie, lub też o urządzenie dla chrześcijan nowej kuchni. Zarząd odmówił wydania zapomogi.

Sprawę wyegzekwowania od rodziny Kurowskiej, pensjonatki przytułku rb. 190 na rzecz Towarzystwa przekazano komitetowi przytułku.

Zgodnie z wnioskiem komitetu przytułku postanowiono urządzać w dniu 23 b. m. o godzinie 5-ej po południu tradycyjną „gwiazdkę“ dla pensjonarzy.

Po przyjęciu sprawozdania z działalności bezpłatnego ambulatorium, odczytanego przez d-ra Kolińskiego, omawiano sprawę udzielania pomocy chorym na mieście.

Dotychczas pomoc ta jest bardzo ograniczoną, gdyż biedni zazwyczaj nie wiedzą, do których udawać się lekarzy. Chodzi o to, aby opiekunowie cyrkułowi, wtajemniczeni w stan biednych rodzin, informowali chorych i rozdawali kartki kwalifikacyjne z adresami lekarzy. Oczywiście kartki kwalifikacyjne wydawać należy tylko obłożnie chorym, po zbadaniu na miejscu, aby zapobiedz nadużyciom.

W sprawie udzielenia lokalu w ambulatorium bezpłatnym (Dzielnia 52), na urządzenie „Przychodni“. Opiekunstwa przeciwgruźliczego większością głosów zapadła uchwała odmowna.

Doktorowi Kolińskiemu wyrażono uznanie i podziękowanie za gorliwą działalność około rozwoju ambulatorium.

Na propozycję prezydenta m. Łodzi co do przyjęcia głuchoniemego włóczęgi, przebywającego w więzieniu piotrkowskim, do przytułku — postanowiono dać odpowiedź odmowną, opierając się na przepisach ustawy. Przytułek w Piotrkowie również odmówił przyjęcia włóczęgi.

Uchwalono z zaofiarowanego węgla wydać 25 korcy komitetowi przeciwzembraczemu i 100 korcy szkole rzemiosł.

Na skutek prośby oficyalistów Towarzystwa dobroczynności postanowiono wydać tytułem gratyfikacji na «gwiazdkę» pp. Disterheftowi rb. 90, Hoenuemu rb. 100 i inkasentom po rb. 20 każdemu.

Uwzględniając prośbę komitetu 3-iej ochrony — zarząd postanowił wystąpić do władz o pozwolenie na urządzenie w dniu 8 stycznia roku bieżącego zabawy tańcującej na rzecz ochrony.

Do przytułku starców i kalek przyjęto 10 osób, przyczem kandydatkę Cygańską z warunkiem, aby rodzina zobowiązała się płacić po rb. 5 miesięcznie; do zakładu w Kochanówce — 2 osoby.

(a) **Komunikacya samochodowa.** Uruchomione niedawno samochody pomiędzy Łęczycą a Kutnem kursują prawidłowo. Liczba pasażerów przekładających szybką jazdę samochodami nad powolną i uciążliwą jazdę bryczkami stale wzrasta.

Na szosie pomiędzy Zgierzem, Ozorkowem i Łęczycą, samochody mają być uruchomione w tych dniach.

(a) **Zwrócone projekty.** Równocześnie z projektem oświetlenia Bałut, ministerjum odrzuciło także nadesłany projekt oświetlenia Zgierza, odmówiwszy zatwierdzenia.

(f) **Przywóz śledzi zagranicznych.** Komitet taryfowy w Petersburgu rozpatrywał sprawę unormowania opłat od przywozu śledzi zagranicznych.

Przychylając się do starań, przedsięwziętych przez kolej żel. warszawsko-wiedeńską, komitet taryfowy w Petersburgu zgodził się, ażeby śledzie z zagranicy przywożone były do Łodzi nie jak dotychczas przez Szczecin—Szczypiorno, kierunku bardzo dla drogi niedogodny, ale przez Gdańsk—Aleksandrów. Ustanowił wszakże na drodze Gdańsk—Aleksandrów—Łódź, dla zrównania opłat, wyjątkową podwyższoną taryfę po 6,93 kop. za pud. Ta sama taryfa obowiązuje także od stacji Szczypiorno do st. Zgierz, opłaty więc na obydwu drogach zostały zrównane.

(x) **Z T. K. O.** Przypominamy, że jutro o g. 4 po poł. w lokalu T. K. O. (Zawadzka № 17), p. St. Garlicki wygłosi odczyt p. t. „Anglia i Angliacy“. Odczyt będzie ilustrowany obrazami nikonacemi.

(h) **Przeprowadzanie wagonów.** Od paru dni wieczorami, około godz. 6, po głównej linii kolei elektrycznej miejskiej przeprowadzane są wagony kolei podjazdowej elektrycznej do remizy zgierskiej, skąd będą wyprawiane pociągi, mające kursować pomiędzy Łodzią a Aleksandrowem.

(h) **Parcelacya piasów.** Z powodu budowy linii z Łodzi do Aleksandrowa, podniosła się cena gruntów przy szosie aleksandrowskiej. Wielu właścicieli parceluje swe grunty na place pod budowę willi, szczególnie w pobliżu Kochanówki.

(x) **Z Związku zawodowego robotników przemysłu drzewnego.** W niedzielę dnia 12 grudnia o godzinie 10 rano odbędzie się zebranie organizacyjne kasy chorych, oraz zebranie roczne przedjazdowe, na którym omawiane będzie wiele spraw i wybór delegatów na zjazd. Zebranie to będzie prawomocne.

(x) **Cyklści.** Towarzystwo cyklistów-turystów rozpocznie swój podwieczorek muzyczny w niedzielę o godzinie 5 po południu w sali tow. „Lira“ Mikołajewska 11.

(a) **„Przyszłość“.** Przypominamy, że jutro, tj. w niedzielę, o godz. 3 i pół po południu, w lokalu przy ul. Konstantynowskiej № 5, odbędzie się ogólne zebranie roczne Towarzystwa abstynentów „Przyszłość“.

(a) **W przytułku starców i kalek** przy chrześcijańskim Towarzystwie dobroczynności znajduje się 295 pensjonarów (191 kobiet i 104 mężczyzn); w ciągu miesiąca wystąpiło 3, zmarło 4. Według wyznań znajduje się: katolików 105 kobiet i 47 mężczyzn, ewangelików 85 kobiet i 56 mężczyzn, prawosławna 1.

(h) **Gorączkowe roboty mularskie** prowadzone są na wielu budowlach, dzięki względnemu ciepłu i pogodzie, aby budynki jeszcze w r. b. pokryć dachem i przez zimę wykończyć wnętrza budynków, trzećnować i wyprawiać sułty i ściany.

(x) **Z kolei elektrycznej kłodzkiej.** Często skargi na zbyt małą liczbę wagonów tramwajowych w godzinach szkolnych mają wkrótce już ustać. Dawno obstalowane wagony niebawem przybędą do Łodzi i powiększą liczbę kursujących. Tymczasem tedy należy uzbroić się — w cierpliwość.

(f) **Demoralizujące obrazki.** W niektórych kinematografach znajdują się gwoli rozrywki ciekawej na przedstawienie publiczności, tak zwane «Kaldioskopy», to jest skrzynki z umieszczonymi wewnątrz obrazkami; na skrzynkach widnieje napis: «Dla dorosłych. — Po wrzuceniu 5 kop. i naciśnięciu umieszczonej z boku ręczki ukazuje się 9 bardzo ładnych obrazów; w aparacie znajdują się 2 serie».

Te «bardzo ładne» obrazki przedstawiają najpornograficzniejsze sceny. Napis «Dla dorosłych» niei wzrok dzieci tłumnie odwiedzających budę szumnie kinematografem nazwaną, więc wpadają do skrzynki dziecinne dziesiątki, wyludzone od rodziców na cukierki i czekoladki. Obrazki rozpalają wyobraźnię dzieci, podsuwają im lubieżne myśli do głowy i są pierwszym etapem na drodze ich deprawacji. Lecz cóż to obchodzi dyrekcję, byle dziesiątki płynęły, to dosyc..., dyrekcya niczego więcej nie żąda.

Nadmienić należy, że owe «Kaldioskopy», umieszczone bywają w zakładach, które prędkiej na nazwę nor, niż kinematografów zasługują. W porządniejszych kinematografach, jak «Odeon», «The Bio-Expres» i t. d., podobnych sensacyj niema.

(x) **Ulicznicy.** Od jednego z mieszkańców ul. Wodnej otrzymujemy następującą skargę:

Na ulicy Wodnej, wprost Złotej, na trotuarze przed domami № 20, 22 i 24 gromadzą się chłopaki po lat 10—15, zaczepiają przechodniów, wysmiewają ich i wyszydają, wpychają w rynsztok dziewczęta, a czasami obrzucają — kto im się niepodoba — błotem lub śniegiem.

Te dzieci mają rodziców i mieszkają w pomienionych domach, tylko opieki rodzicielskiej im brak. Ulica wszakże nie powinna być widownią dzikiej swawoli, ani przechodnie — ofiarami tej swawoli, bo przecież podatki płacą się między innymi na zapewnienie publicznego spokoju i bezpieczeństwa.

(x) **Ognisko wojny.** W panoramie artystycznej «Terra» (Benedykta 1) wystawiono niesłychanie ciekawą serję, obejmującą widoki z pourego Czarnogórza, z Bośni i Hercegowiny, pełnych uroczych pejzaży i wspomnień kilkowiekowej niewoli pod przemocą półkiszycyca, wreszcie z pogranicza serbskiego. Ciekawo wsie i miasta, przepyszne wodospady, imponujące widoki górskie i typy charakterystyczne mieszkańców półkiszycyca, składają się na tę świetną serję, która zaznajamia nas z kompleksem krajów, sta-

nowiących nieustannie zarzewie wybuchu wojny europejskiej.

(a) **Z Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi.** W losowaniu Listów zastawnych Tow. Kredytowego m. Łodzi, odbytem w tygodniu bieżącym po raz pierwszy losowaną była serya VII Listów zastawnych 5 proc., co wpłynęło poniekąd na pewne podniesienie się kursu tychże listów.

Kurs listów zastawnych łódzkich jest zbyt niski wskutek nadmiernego wypuszczania w obieg tych papierów.

Od dnia 1 listopada r. b. t. j. zaledwie w niespełna półtora miesiąca wydano na pożyczki rb. 1,207,400. W biegu zaś pozostaje nadzwyczajna ilość żądań, przeważnie pożyczek dodatkowych z przeszacowania.

Ruch pożyczkowy na rok następny, zapowiada się jeszcze większy, wskutek zawieszonych częścią już rozpoczętych budowli miejskich.

— Minister skarbu zgodził się na to, że budowle gruntownie przerobione lub przekształcone kwalifikować się mogą do wydania pożyczek dodatkowych z przeszacowania nawet przed upływem lat 5 od wzięcia ostatniej pożyczki, co niewątpliwie wpłynie na zwiększenie się ruchu pożyczkowego.

(a) **Z Tow. prawniczego.** Wczoraj pod przewodnictwem prezesa, p. Leona Gajewicza, odbyło się zebranie członków łódzkiego oddziału Towarzystwa prawniczego.

Prelegentem był rejent Julian Łada, który wygłosił opracowany szczegółowo i wyczerpująco odczyt w kwestyi nowego prawa o zwolnieniu włościan i osób bytowanymi nie różniących się od nich (rolników) od opłat stemplowych, jako to: alienacyjnych, aktowej i stemplowych przy sporządzaniu przez nich aktów rejentałnych i hipotecznych.

Referent wypowiedział zdanie, że prawo z d. 24 maja 1909 roku ma głównie na celu zmniejszenie ilości bezrolnych w państwie, powiększenie liczby właścicieli-gospodarzy, wzmocnienie osad włościańskich, uruchomienie własności włościańskiej, zamianę osad karłowatych włościańskich na osady gospodarze większe, zdadne do prowadzenia gospodarstwa racjonalnego; dalej, że prawo to odnosi się zarówno do kupna-przedaży gruntów folwarcznych, jak i gruntów uwłaszczonych włościańskich.

Przy kupnie gruntów folwarcznych należy stosować i rozróżniać dwie skale: wyższą i niższą i, przy nabyciu gruntów przez włościan, uwzględniać ilość osób płci męskiej w danej rodzinie oraz ilość gruntu, posiadanego przez nabywcę.

Prawo z dnia 24 maja 1909 roku, pomimo ograniczeń dotąd istniejących w naszym prawodawstwie, dla włościan wpływ mieć będzie pożyteczny.

Z wywodami, wyrażonemi przez autora, zgadzano się powszechnie w dyskusyi, jaka się nad odczytem wywiązała.

Uzupełniający referat w tej samej sprawie wygłosił rejent Rakowiecki z Łasku.

Prelegentem zebrani podziękowali szczerze za opracowanie zajmującego tematu.

(x) **U handlowców.** W Stowarzyszeniu pracowników przemysłu i handlu gub. piotrkowskiej (Piotrkowska 120), jutro o godzinie 3 po południu p. Franciszek Kamocki wygłosi pogadankę na temat „Znaczenie języka angielskiego w stosunkach międzynarodowych“.

(x) **Zgony.** Dzisiaj o godzinie 9 ej rano zmarł w Łodzi, znany w szerokich kołach naszego miasta, ś. p. Poraj Chlebowski, b. obywatel ziemski urodzony w Inowrocławiu w W. Księstwie Poznańskim, b. uczestnik powstania polskiego w roku 1863.

Zmarły osierocił żonę, córki i synów. Był to typ już znikający obywatela - patrioty dawniejszego pokroju.

— Wczoraj po krótkich i ciężkich cierpieniach rozstała się z tym światem Wirginia z Wągrowskich Fljakowska, obywatelka ziemska, przeżywszy lat 70.

Zmarła osierociła liczną rodzinę.

(a) **Wystawę przeciwalkoholiczną** od chwili jej otwarcia do dnia wczorajszego (przez tydzień) zwiędziło 3,000 osób.

Wczoraj z zajęciem słuchano pogadanki prof. Baumfelda.

Zwiedziły wystawę grupami wychowawice kilku zakładów naukowych żeńskich oraz uczniowie

Szkoły Rzemiosł chrześcijańskiego Tow. dobroczynności.

Dzisiaj wygłoszą pogadanki: d-rzy Przedbor-ski i Maybaum; jutro (niedziela) d-rzy Bartoszewicz, Schoeneich i Kaufman.

We wtorek wystawione będą tablice graficzne, zatytułowane „Pijaństwo w świetle cyfr Pogotowia“, przy których objaśnień udzielać będzie dr. Pinkus, twórca tablic.

(f) **Kary administracyjne.** Policmajster miasta Łodzi skazał Ignacego Blachowskiego, poddanego pruskiego, na 2 rb. kary, za przemieszkwanie w granicach państwa rosyjskiego bez rosyjskiej karty pobytu.

(x) **O czyja haniebn.** Wczoraj donieśliśmy, że niejaki I. G. popełnił czyn nieczny na dziewczynkach 5 i 6-letniej, dziś dowiadujemy się, że I. G. nie był urzędnikiem, ale niższym oficjalistą kolejowym.

(a) **Napad i rabunek.** Niewykryci dotychczas bandyci napadli wczoraj na terytorium kolei fabryczno-łódzkiej, w pobliżu stacji Łódź, na Dawida Katza, buchaltera jednej z tutejszych firm handlowych. Zadali mu tępem narzędziem kilka ran w głowę, skutkiem czego Katz padł zbroczony krwią na ziemię; zrewidowali kieszenie, zabrali pugłares, w którym znajdowało się kilka-naście rubli i uciekli.

(a) **Pożar w okolicy.** Onegdaj w Konstantynowie w składzie odpadków wałnianych, przy apreturze Lejby Baumgartena, z niewiadomej przyczyny wynikł pożar, który, pomimo usilnej pracy miejscowej straży ogniowej ochotniczej, wyrządził szkody na sumę około 2000 rb. Odpadki i towar ubezpieczone były w Tow. ubezpieczeniowym „Salamandra“.

(a) **Rabunek węgla.** Przez ul. Węglową przechodził wczoraj Urban Lande, robotnik fabryczny, niosąc 3 pudy węgla do mieszkania majstra Kozaneckiego na ul. Składową nr. 21. Nagle Landego uderzył Bronisław Hornik kilka razy w twarz, skutkiem czego L. przewrócił się. Skorzystawszy z tego, Hornik uciekł ze zrabowanym węglem. Wkrótce Hornika aresztowano, a węgle, znalezione w mieszkaniu jego, oddano właścicielowi.

(f) **Rabunek.** Z powracającym z robót w Prusach Janem Prokoshem poznała się na dworcu kolei kaliszkiej młoda kobieta, zaprowadziła go do sieni domu przy ulicy Miłsza № 33, tam do spółki z jakimś mężczyzną obrabowała go z pieniędzy, poczem oboje zbiegli. Śledztwo wdrożono.

(f) **Aresztowanie.** W mieszkaniu Łukasza Fortury (ul. Sikawska № 8) robotnika w fabryce Markusa Kohna rawizya wykryła 7 funtów kradzionej przędzy z tejże fabryki. Forturę aresztowano i osadzono w areszcie policyjnym IV cyrkułu.

(p) **Ogólnemu osłabieniu** wczoraj ulegli mężczyzna i dwie kobiety, których odwieziono do szpitala Aleksandra. Wszystkim trojgu odpowiedniej pomocy udzielił lekarz Pogotowia.

(p) **Bezdomna.** Przechodząc wczoraj wieczorem spacerując na ul. Nowomiejskiej nr. 4 tezącą kobietę była nią Walentyna Piłat, lat 20, bez zajęcia i mieszkania, która z głodu dostała kurezu żołądka. Po udzieleniu jej kropli wzmacniających przez lekarza Pogotowia, odesłana została do szpitala Aleksandra.

(a) **Pabian'ckie Tow. dobroczynności.** Odbyło się organizacyjne zebranie świeżo zatwierdzonego żydowskiego Towarzystwa dobroczynności w Pabianicach. Uchwalono, aby działalność Towarzystwa objęła wszystkie filantropijne instytucje miejscowe wyznania mojżeszowego. Do zarządu wybrani zostali pp. Herman Faust (prezes), J. Goldring (vice-prezes), Maurycy Faust (sekretarz), I. M. Działoszyński (jego pomocnik), M. Poznański (skarbnik), S. Kirsbaum, dr. Klejner, M. W. Joskowicz, Wigdorowicz, I. Wygodzki, M. Fik, S. Szer. Do komisji rewizyjnej—pp. Torner, Sz. Gnatek, S. Tenentz i H. Działoszyński.

SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

(x) **Teatr polski.** Dyrekcya naszego teatru w poczuciu obowiązków obywatelskich daje w najbliższy wtorek, dnia 14 b. m. przedstawienie teatralne, przeznaczając połowę czystego dochodu z tego widowiska na „Dar m. Łodzi dla Pogotowia ratunkowego“.

Odegrana będzie po cenach znizonych tragedia St. Wyspiańskiego „Kłątwa“, której wystawienie przez zespół naszego teatru w Warszawie znalazło ogólne uznanie zarówno prasy, jak i publiczności. Wątpić nie należy, że niezwykle piękny cel, jak i wielkie dzieło sztuki w wyborze wykonaniu zespołu naszego teatru ścigają liczne zastępy naszej publiczności do teatru przy ulicy Cegielnianej, dając możność dyrekcji złożenia do wodu poczucia obowiązków obywatelskich.

— W niedzielę, 12 b. m., o godz. 3 po południu odegrana będzie „Odrodzona Ewa“—Heleny Rozgórskiej, w której tytułową rolę wykona p. Starska, ukazując się po raz ostatni przed wyjazdem na dłuższy urlop; wieczorem tegoż dnia o godz. 8 m. 15 wspaniała „Nadzieja“—Heyermansa po raz drugi; rolę Barent'a w zastępstwie chorego p. Kamińskiego wykona p. Choroszczo.

(x) **Koncert Filharmonii.** Drugi z zapowiedzianych sześciu koncertów warszawskiej orkiestry symfonicznej pod batutą Grzegorza Fitelberga odbędzie się również w gmachu teatru Wielkiego w dniu 13 b. m.

Program koncertu uświetni występ solowy Pawła Kochańskiego.

Odegrane będą utwory R. Statkowskiego, P. Czajkowskiego, A. Dworzaka, J. Sibellusa, C. Saint-Saensa i R. Wagnera.

(x) **Wieczornia Noskowskiego.** Program wieczornicy Noskowskiego, która odbędzie się w „Arfie“ w niedzielę dnia 12 b. m. o godzinie 5 po południu, jako zasługujący na szczególną uwagę, podajemy w szczególności.

Część I-sza, 1) Słowo wstępne o życiu i twórczości Noskowskiego, wypowie dyrektor p. Tadeusz Joteyko. 2) „Wędrowny grajek“, suita mazurów na chór mieszany, solo tenor p. Piotrowicz i fortepian na 4 ręce.

Część II' 3) „Astry“ i „Stach“ odśpiewa p. K. Woźnicki. 4) „Vogue la galere“ i „Polonez elegijny“ wykona na wiolonczeli dyrektor p. Joteyko. 5) „Nad Wisłą“ i „Skowroneczek“ odśpiewa chór męski. 6) Ze śpiewnika dziecięcego: a) na wiosnę, b) żuczek, c) kosiarza, d) dożynki, e) świerszczyk, f) rzeka — odśpiewa chór dziewczęcy, który następnie uwieńczy portret mistrza.

Sekcya łowicka w Pokazie pracy kobiet.

Wczoraj wieczorem p. doktorowa Chmielińska jak dni poprzednich demonstrowała w Pokazie pracy kobiet swoje okazy etnograficzne i zbiorzy pedagogiczne z Łowickiego i cały nieomal dzień znajdowała się na miejscu, udzielając objaśnień.

Bardzo ciekawe są dane statystyczne, które zebrano odnośnie do księstwa Łowickiego i samego Łowicza.

Kwestya mieszkań stróżów przedstawia się w Łowiczu nie lepiej niż w Łodzi. Na czterysta kilkadziesiąt lokali, zajmowanych przez rodziny stróżowskie, zaledwie dziewięć znaleziono możliwych.

Bardzo sumiennie przeprowadzona jest statystyka analfabetyzmu w księstwie. To już praca specjalna ludzi zajmujących się tą kwestyą z pozucia obywatelskiego.

Pochwalić też wypada prace rysunkowo pedagogiczne uczniów szkół łowickich, którzy bardzo poprawnie, przyjmując pod uwagę ich młodociany wiek—wykończyli te obrazki.

Rzemieślnicy łowiccy wykonali i ofiarowali bezinteresownie głównejsze w zmniejszonym formacie narzędzia używane w ich warsztatach. Z narzędzi tych utworzono tablice pogładowe.

Wczoraj Pokaz pracy kobiet odwiedziły 24 panie, przybyłe umyślnie z Łasku, wieczorem zaś firma Piotrowskiego robiła zdjęcia.

Z powodu braku miejsca „Kronikę Tygodniową“ odkładamy do numeru następnego.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dzisiaj Wojmira. Jutro Woldara. W ponie dla Łek Władysławy.

TEATR POLSKI (Cegielniana 63). Dzisiaj „Grube ryby“ Bałuckiego, przedstawienie dla młodzieży szkolnej. Początek o godz. 3 i pół po południu.

— Dzisiaj „Wyzwanie“ Gorczyńskiego. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Odrodzona Ewa“ Heleny Rozgórskiej, przedstawienie popularne po cenach najniższych. Początek o godz. 3 po poł.

— Jutro „Nadzieja“, dramat Heyermansa. Początek o godzinie 8 m. 15 wieczorem

ZEBRANIE. Dzisiaj (w lokalu przy ul. Mikołajewskiej nr. 21) o godz. 5 po poł., ogólne zebranie akcyjnarzysów Tow. łódzk. wazkotorowych elektrycznych kolejek podjazdowych.

— Jutro (w lokalu własnym, Składowa 18) o godzinie 10 rano, zebranie członków Związku robotników przemysłu drzewnego.

— Jutro (w lokalu własnym, Przejazd 12) o godz. 9 rano, nadzwyczajne ogólne zebranie pracowników drukarskich.

— Jutro (w lokalu przy ul. Nawrot 80) o godz. 3 po poł., roczne ogólne zebranie członków Zgromadzenia majstrów stelmachskich.

— Jutro (w lokalu „Jedność” przy ul. Piotrkowskiej nr. 173) o godz. 8 po poł., ogłoszenie członków Związku ku zawod. pracowników piekarskich.

— Jutro (w sali Kühna, Zawadzka 22) o godz. 2 po poł., ogólne zebranie obywateli bałuckich.

— Jutro (w lokalu przy ul. Konstantynowskiej nr. 5) o g. 3 i pół pp., zebranie Towarz. abstynentów „Przyszłość.”

LUTNIA. Jutro w lokalu własnym (Piotrkowska nr. 108) podwieczorek muzyczny Tow. śpiewaczego „Lutnia” dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godzinie 4 i pół po poł.

ARFA. Jutro w lokalu własnym (Nawrot nr. 23) wieczornica muzyczna Tow. śpiewaczego „Arfa” ku uczczeniu pamięci Zyg. Noskowskiego, dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godz. 5 po poł.

ZABAWA. Dzisiaj i jutro w sali Koncertowej (ul. Dzielna) zabawa p. t. „Wesoła zabawa przy straganach” na korzyść szkoły rzemieślniczej przy chrześc. Tow. dobroczynności. Początek dzisiaj o godz. 5 po poł., jutro o godzinie 3 po poł.

WIECZORNICA. Dzisiaj (w lokalu własnym, Piotrkowska nr. 120) wieczornica Stow. pracowników przemysłowo-handlowych dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godzinie 9 wieczorem.

— Jutro (w lokalu „Liry”, Mikołajewska nr. 11) podwieczorek muzyczny cyklistów-turystów dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godz. 5 po poł.

ODCZYT. Jutro w sali Tow. krzewienia oświaty (Zawadzka 17) o godz. 4 po poł. p. St. Garlicki wygłosi odczyt p. t. „Anglia i Anglii”.

POGADANKA. Jutro (w lokalu Stow. pracowników przem. handl., Piotrkowska 120), o godz. 3 po poł., p. Franciszek Kamocki wygłosi pogadankę na temat „Znaczenie języka angielskiego w stosunkach międzynarodowych.”

TEATR LUDOWY na Bałutach. Dzisiaj i jutro w teatrze „Kassandra” (Aleksandrowska nr. 37) przedstawienie pod kierunkiem p. Glogera. Odegrane będzie: „Szkoda wąsów” i „W starym piecu dyabeł pali.” Początek o godz. 8-iej wieczorem.

WYSTAWY. Dzisiaj i codziennie (w lokalu, ul. Mikołajewska nr. 40) wystawa antialkoholizna.

POKAZ PRACY KOBIEC I DZIECI. Dzisiaj i codziennie (w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 121) Pokaz pracy kobiet i dzieci z wyprzedzą na rzecz Łódzkiego Gniazda Tow. opieki nad dziećmi.

KONCERT. W poniedziałek w teatrze Wielkim koncert abonamentowy warszawskiej orkiestry symfonicznej pod dyrekcją p. Fitelberga, z udziałem Pawła Kochańskiego (skrzypce).

**Tajna drukarnia przy ul. Foksal 18.
Wyrok.**

Wczoraj wieczorem warszawski sąd wojenny okręgowy, po czterodniowych rozprawach, ogłosił wyrok, z mocy którego skazano: Feliksa Turowicza na 5 lat robót ciężkich, Czesława Gaudentego Zakrzewskiego i Cezarynę Kozakiewiczównę na 4 lata robót ciężkich, Stanisława Kowalskiego, Romana Rogozińskiego i Stanisława Nowosińskiego na osiedlenie.

Annę Rodziewiczównę i Mieczysława Kęsickiego uniewinniono.

Co do osób skazanych na osiedlenie oraz Kozakiewiczówny sąd wojenny postanowił przedstawić generał gubernatorowi prośbę o złagodzenie kary.

Z WARSZAWY.

* Czeska ekspozytura handlowa w Warszawie.

Czeskie stowarzyszenie narodowo-ekonomiczne w Bernie na Morawach zwołało osobne zebranie w celu omówienia stosunków handlowych czesko-polskich. Referentem był p. Melichar.

W dyskusji zabierało głos kilkanaście osób z najpoważniejszych kół handlowych i przemysłowych. Jednymyślnie wyrażano nadzieję, ażeby działać celowo i systematycznie w polsko-czeskiej dziedzinie handlowej, otwierając dla wzajemnych stosunków tak szeregowe i nawiązanych przez wystawę czestochowską.

Przy Centralnym stowarzyszeniu przemysłowców morawskich utworzył się komitet do prac przygotowawczych z prawem kooptacji, ażeby zbadać warunki i sposoby, jakby można było w czasie jaknajkrótszym założyć w Warszawie czeską ekspozyturę handlową i informacyjną, która stanowiłaby uzupełnienie w niejednej mierze prac warszawskiego konsulatu austriackiego. Komitetowi Centralnego stowarzyszenia przemysłowców morawskich polecono, ażeby po ukończeniu prac informacyjnych rozesłał swój elaborat stro-

nom interesowanym, podając zarazem od siebie konkretne wnioski.

W końcu zgromadzenie uchwaliło przyjęcie wniosków wydziału Stowarzyszenia narodowo-ekonomicznego w Bernie o założenie Związku kupiectwa słowiańskiego w Austrii, poruczając wykonanie tego planu stowarzyszeniu „Obchodnika Jednota” (kupiecka „jednota”) w Bernie.

Wszystkie te rezolucje przeszły jednomyślnie.

(Telefonem)

Loterya. Dzisiaj, jako w 2 dniu ciągnięcia 5-jej klasy 193 loteryi klasycznej Królestwa Polskiego padły następujące główne wygrane:

- 4000 rb. nr. 471.
- 2000 rb. nr. 20632.
- 1000 rb. nr. 464, 17535, 21011.
- 400 rb. nr. 103, 2152, 3211, 3909, 4945, 6409, 10383, 17290, 18088, 18750, 19008, 19354, 19727.

Z KRÓLESTWA.

Katastrofa w kopalni „Wiktor”. W ubiegły czwartek w kopalni «Wiktor» w Miłowicach, pod Sosnowcem, zginęło 5 górników. Zjechali oni ubrani w odpowiednio aparaty zabezpieczające, wraz z 14 towarzyszami, do pochylni 4 ej, w celu przebicia otworów, umożliwiających urządzenie wentylacji. Omdleli wszyscy zatruci gazami trującymi. Wydobyto ich bez oznak życia, 9-ju jednak przywrócono do przytomności.

Wiadomości zamiejscowe.

S. p. Z. Krzyżanowski. W Paryżu zmarł Zygmunt Krzyżanowski, znany w Paryżu pod nazwiskiem Lacroix. Pogrzeb odbył się bez udziału duchowieństwa. Zwłoki spalono. W orszaku pogrzebowym znajdowali się minister spraw zagranicznych Pichon i wielu wybitnych przedstawicieli świata politycznego. Nad trumną wygłoszono liczne mowy na cześć zmarłego.

Zygmunt Krzyżanowski urodził się w Warszawie w r. 1845. Był synem wychodźcy. Kształcił się w Angers i w Paryżu. W Paryżu brał żywy udział w agitacji przeciw cesarstwu. Po wojnie francusko-niemieckiej przyjął obywatelstwo francuskie i wraz z Mottą założył dziennik „Radical”. W r. 1883 wybrany do izby deputowanych, należał do skrajnej lewicy. Odgrywał wybitną rolę w paryskiej radzie miejskiej, której przez czas pewien był prezesem. Z prac jego większych wyróżniają dzieła: «Memento de droit civil» i «Histoire de proletaires».

Ostatnia poczta.

— Dzienniki wiedeńskie w artykułach o wiadomościach w przedmiocie aneksji Korei przez Japonię piszą o niepowodzeniu Izwołskiego na Wschodzie europejskim i na Wschodzie azjatyckim.

— Pełnomocnik japoński w Wiedniu Okuda oświadczył, że wiadomości o aneksji Korei są fałszywe i przedwczesne. Okuda zaprzecza pogłoskom o zamiarach wojennych Japonii.

— Niezadowolenie z mowy kanclerza, wygłoszonej w parlamencie, zwiększa się coraz bardziej w stronnictwach lewicowych. Zwłaszcza narodowo-liberalni są mową rozgoryczeni. Przypuszczają, że stronnictwo to przejdzie całkowicie do opozycji.

— Kilku nauczycieli na Górnym Szlaku przeniesiono z rozporządzenia ministra do innych miejscowości za to, że głosowali na polaków przy wyborach gminnych.

— Wkrótce w Berlinie będzie założony wielki dziennik francuski. Celem tego wydawnictwa będzie popieranie usiłowań, dążących do zbliżenia Niemiec z Francją.

— Gabinet włoski utworzono ostatecznie. Prezydent gabinetu i minister spraw wewnętrznych, Sonnino, minister spraw zagranicznych — Guicciardini, minister rolnictwa — Luzzatti, minister robót publicznych — Rubini. Resztę tek objęli przedstawiciele lewicy parlamentarnej.

TELEGRAMY.

Petersburg, 10 grudnia. (P.) Dzisiaj minister spraw zagranicznych doręczył ambasadorowi tureckiemu w Petersburgu odpowiedź na piśmie na notę z d. 3 listopada r. b., wystosowaną do 4 mocarstw, opiekujących się Kretą, a w której rząd otomański wypowiada zdanie, że pożądane byłoby przystąpić zaraz do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy kretańskiej. W odpowiedzi swojej minister spraw zagranicznych, po porozumieniu się z gabinetami: paryskim, londyńskim i rzymskim, oświadcza, że cztery mocarstwa opiekuńcze nie mogą, niestety, zgodzić się na opinię rządu otomańskiego co do rozpoczęcia obecnie rokowań dyplomatycznych, w celu ostatecznego uporządkowania stosunków na wyspie Krecie. Od chwili bowiem odwołania oddziałów wojska mocarstw z wyspy, stosunki na niej nie uległy zmianie. W razie pogwałcenia «status quo», natychmiast przywracano dawny stan rzeczy i przez cały ten czas muzułmanom na wyspie nie zagrażało żadne niebezpieczeństwo. Rząd otomański nie powinien wątpić, że w razie, gdyby groziło ponownie jakiegokolwiek naruszenie «status quo», mocarstwa opiekuńcze dołożą natychmiast starań energicznych, w celu niedopuszczenia do tego. Mocarstwa w dalszym ciągu holdują wygłoszonemu przez siebie już poprzednio pogładowi co do władzy zwierzchniczej sultana na Krecie; to też nie widzą przyczyn uzasadnionych do rozpoczęcia obecnie rokowań, które mogłyby doprowadzić do podniecenia umysłów tak w Turcji, jak w innych państwach wschodu i przez to wytworzyć, zamiast panującego spokoju, komplikacje, niebezpieczne dla pokoju powszechnego.

Petersburg, 10 grudnia. (P.) Senat odrzucił skargę pełnomocnika Towarzystwa „Uniwersytet dla wszystkich” w Warszawie na rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, nakazujące zamknięcie tego Towarzystwa.

Petersburg, 10 grudnia. (P.) Rozważywszy skargę Tow. „Związek polski w Rydze” na to, że komisya miejscowa odmówiła Towarzystwu zarejestrowania zmian w ustawie co do utworzenia przy Towarzystwie oddziału finansowego i gimnastycznego, senat nakazał komisji raz jeszcze przejrzeć tę część zmian, które dotyczą utworzenia oddziału gimnastycznego, resztę zaś skargi odrzucił.

Petersburg, 10 grudnia. (P.) Senat wyjaśnił, że nakładana na żydów kara, stosownie do art. 395 ustawy wojskowej, nie wylacza odpowiedzialności karnej w porządku zwykłym za niewypelnienie przepisów tej ustawy, lecz stanowi zupełnie samodzielną opłatę, ussanowioną za uchylenie się żydów od spełniania powinności wojskowej.

Petersburg, 10 grudnia. (P.) Senat odmówił ogłoszenia wyboru Brodzkiego z Odasy na członka Dumy.

Wiedeń, 10 grudnia. (P.) W rządzie państwa, podczas pierwszego czytania projektu prawa o asygnowaniu 12 części budżetu, przywódca bloku niemieckiego, Chiari powiedział, że w chwili aneksji Bośniobawa uaruszenia pokoju nie istniała dzięki przymierzem z Niemcami. Przymierze to także na przyszłość będzie podstawą polityki zagranicznej Austrii. Niemcy gotowi są rozpocząć rokowania z Unią słowiańską ale tylko pod warunkiem, że Unia zapewni przeprowadzenie pilnych projektów praw. Poseł ruski Hlibowicki zrobił rządowi zarzut, że przedewszystkiem słucha podszeptów z Berlina i ulega wpływom wewnętrznych skrajnych żywiołów niemieckich. Na akcję przeciw słowiańską germanofilskiego rządu wszystkie narody słowiańskie — mówił Hlibowicki — odpowiedziały tym razem razem niebywałą jeszcze solidarnością słowiańską.

Sztokholm, 10 go grudnia. (P.) Dzisiaj, jako w rocznicę śmierci zapisodawcy, nastąpiło rozdanie nagród z funduszu Nobla.

Nagrodę z zakresu fizyki przyznano Marconiemu i prof. Ferdynandowi Braunowi, ze Strasburga, z zakresu chemii — profesorowi Ostwaldowi z Lipska; z zakresu medycyny — prof. T. Kocherowi z Berna; z zakresu literatury — Selmie Lagerlof.

Wszystkim nagrodzonym król doręczył osobście premia, dyplomy i medale złote. Wieczorem odbył się na cześć nagrodzonych obiad ga-

Po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, zmarł w Łodzi, d. 11 grudnia 1909 r., opatrzony śś. Sakramentami, przeżywszy lat 66

ś. † p.

ANTONI PORAJ-CHLEBOWSKI

b. obywatel ziemski, ur. w Inowrocławiu w W. Księstwie Poznańskim.

Wyprowadzenie drogiej nam zwłok nastąpi d. 13 b. m., t. j. w poniedziałek, o godz. 2 i pół po południu na Stary cmentarz katolicki, z domu przy ul. Benedykta Nr. 10 w Łodzi.

Na smutny ten obrzęd zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych stroskani

Żona, Synowie, Córki, Synowa i Wnuczki.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się we wtorek, dnia 14 b. m., w kościele św. Krzyża, o godz. 9 rano.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

2745

ś. † p.

WIRGINIA Z WĄGROWSKICH FIJAŁKOWSKA

Obywatelka ziemska,

po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, przeniosła się do wieczności w dniu 10-tym grudnia r. b., przeżywszy lat 70.

Wyprowadzenie drogiej nam zwłok nastąpi w Niedzielę, dnia 12-go grudnia, o godzinie 3-ej po południu z domu przy ulicy Zachodniej № 30, na Stary cmentarz katolicki. Na ten smutny obrzęd zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

STROSKANA RODZINA.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w poniedziałek, dnia 13-go grudnia, o godzinie 9 i pół rano w kościele Najświętszej Maryi Panny na Starem Mieście.

2732

W dniu 10 b. m., o godz. 2 w nocy, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony śś. Sakramentami

ś. † p.

JAN STUDZIŃSKI

przeżywszy lat 51.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w niedzielę, dnia 12 b. m., o godz. 2 po południu, z domu przy ul. Piotrkowskiej № 291, na Stary cmentarz katolicki. Na smutny ten obrzęd zapraszają krewnych, znajomych i przyjaciół pogrążeni w nientulonym żalu

Żona i Córka.

2741

lowy, na którym obecny był następca tronu szwedzkiego.

W roku bieżącym każda z nagród wynosi 193,370 franków.

Chrystiania 10 grudnia. (P.) Komitet nagrody Nobla za prace w sprawie pokoju powszechnego, podzielił nagrodę pomiędzy byłego prezesa ministrów belgijskich Beernaerta i senatora francuskiego Estournelles de Constant.

Monachium, 10 grudnia. (P.) Skutkiem ciągłych, niesłychanych opadów śniegu, wszędzie potworzyły się przerwy w komunikacji, a zwłaszcza na kolejach. W Monachium ruch tramwajów musiano wstrzymać na niektórych ulicach. Na dworcu kolejowym obsługa jest niezmiernie utrudniona. Pociągi przychodzą nieregularnie.

Z ostatniej chwili.

Londyn, 11 grudnia. (Wł.) Imponujące wrażenie wywołało wczorajsze wielkie zgromadzenie w Londynie, na którym minister oświadczył, że nie wejdzie w skład rządu ten, który nie oprze się wyłącznie na izbie gmin z pominięciem lordów. Pogorszyły się widoki zwycięstwa konserwatystów w styczniowych wyborach.

Berlin, 11 grudnia. (Wł.) „Local Anzeiger“ dowiaduje się z pewnego źródła, że Chiny w odpowiedzi na komunikat Rosji z 7 października, odnoszący się do jej prerogatyw w Mandżurji, ostro zaprotestowały przeciw administracji prawnej Rosji w Charbinie i w innych mandżurskich

miastach. Oświadczyły przytem, że ochronę wszystkich kolei mandżurskich same będą wykonywały.

Berlin, 11 grudnia. (Wł.) Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu niemieckiego, socjalista Heidemann poddał ostrej krytyce mowę programową Bethmana-Hollwega. Między innymi powiedział: kanclerz nie starał się odeprzeć zarzutu, że król nie potrzebuje dotrzymać słowa, danego w sprawie reformy wyborczej.

Paryż, 11 grudnia. (Wł.) Prasa francuska wyraża opinię, że kanclerz niemiecki, stwierdzający, iż rząd nie może prowadzić polityki, opartej na większości parlamentarnej, tem samem zaznaczył, że jest odpowiedzialny tylko przed cesarzem i że cesarz, wobec wniosku posłów, postanowił w parlamencie o odpowiedzialności kanclerza prawnie nadal zachować dla siebie autokratyczną formę rządu.

Berlin, 11 grudnia. (Wł.) Prasa niemiecka wyraża przykre zdziwienie, że parlament bułgarski uchwalił zaciągnąć pożyczkę w wiedeńskich bankach.

Odpowiedzi Redakcyi.

P. Geologowi-Amatorowi. Żądanych informacji udzielimy Szan. Panu nie możemy, gdyż ani o sprawie tej, ani o dziełach, traktujących o niej, nie wiemy. Prawdopodobnie nikt sprawa, poruszona przez Szan. Pana, nie zajmował się dotychczas.

Do dzisiejszego numeru „Rozwoju“ dołącza się prospekt J. Grzegorzewskiego:

«Wielki skład fortepianów, pianin i melodykonów z pierwszorzędných fabryk.»

Numer dzisiejszy składa się z 12-stu stron.

Nadesłane.

Za parę tygodni nadechodzi uroczystość świąt Bożego Narodzenia — uroczystość przejmująca radością dorosłych i maluczkich, bogatych i ubogich.

Pragnąc choć w małej części ulżyć doli najniezwyklejszych z ludzi chorych umysłowo, Komitet zwraca się do szanownych współobywateli m. Łodzi z gorącą prośbą o łaskawe składowanie „na Gwiazdkę dla Kochanówki“ ofiar w gotówce i naturze.

Ofiary, składać prosimy w kancelaryi Towarzystwa Dobroczynności (Oddział Kochanówka) Dzielna 52, dla Kochanówki.

Komitet.

Dnia 12 b. m. o godzinie 4 po południu odbędzie się w Ochronie dla dziewcząt wyzn. m. imienia Anny i Jakóba małżonków Hertz, obchód świąt „Machabeuszów“ na który Zarząd uprzejmie niniejszym zaprasza członków ochrony.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. E.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
10/XII 1 pp.	750.8	+ 3.4	95	W 2	Z dnia 10/XII
10/XII 9 w.	750.2	+ 2.7	100	W 3	Temperatura
11/XII 7 r.	749.6	+ 3.0	100	Pd W 3	max. +3.5° C. min. -2.4° C. Opadu 1.3

Tabela wygranych.

(Nieurzędowa).

W 1-ym dniu ciągnięcia 5 klasy 193-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego.

Dnia 10 grudnia 1909 roku wyszły następujące wygrane:

Table of lottery results with columns for prize amounts (Rb. 20,000, 10,000, 2,000, 1,000, 400, 200, 100, 90, 80, 70, 60, 50, 40, 30, 20, 10) and corresponding winning numbers.

Table of lottery results with columns for prize amounts (84, 466, 517, 58, 96, 621, 35, 44, 48, 72, 92, 788, 54, 871, 925, 91, 92, 16073, 111, 28, 38, 72, 74, 242, 380, 88, 74, 84, 400, 16, 26, 54, 510, 86, 612, 35, 69, 98, 94, 705, 87, 91, 847, 949, 51, 66, 17068, 70, 92, 202, 3, 18, 35, 38, 79, 315, 49, 55, 90, 97, 414, 45, 69, 548, 97, 628, 78, 85, 92, 721, 95, 802, 920, 40, 46, 67, 83, 18013, 36, 107, 27, 91, 248, 370, 78, 94, 488, 71, 621, 80, 703, 33, 37, 54, 76, 82, 87, 838, 66, 906, 21, 34, 19029, 98, 114, 87, 55, 63, 220, 36, 39, 50, 71, 78, 79, 362, 87, 418, 62, 82, 522, 40, 87, 659, 72, 77, 765, 844, 66, 912, 14, 18, 20067, 133, 214, 318, 56, 418, 53, 601, 14, 37, 46, 701, 19, 899, 21111, 235, 63, 382, 87, 409, 15, 77, 532, 621, 45, 780, 816, 44, 73, 80, 98, 804, 19, 48, 59, 85, 88, 22045, 92, 116, 71, 78, 228, 414, 71, 518, 96, 609, 17, 67, 73, 767, 883, 92, 952, 56, 23035, 175, 212, 71, 358, 495.

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200) LECZNICA ZĘBÓW M. Riesnik-Epstein. Plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron. Reparacje i przeróbki sztucz. zębów napoozekaniu. Ceny bardzo przystępne. 2596

Niniejszem podaje się do wiadomości, że mistrz śpiewu

p. Edward Reszke

przyjeżdża dziś do Łodzi i rozpoczyna lekcje w dniu jutrzejszym, t. j. 12 grudnia 1909 r., o godzinie 10 rano, w Stowarzyszeniu Pracowników Handlowych (Długa 45). Uczennice, które zapisały się u p. Maryi Robowskiej, proszone są o przybycie w oznaczonym dniu i godzinie. Zapisy nadal przyjmuje p. Robowska (Zawadzka 8), tel. 11-52, od godz. 9 — 10 rano, od 1 — 3 po poł. i nadto w godzinach wieczornych od 7 — 8.

DROBNE OGŁOSZENIA.

AAAA! Rutynowane nauczycielki i nauczycieli różnej narodowości z wyższym wykształceniem, wychowawczyntre freblanki, bony z szcyltem świadectwa chlubne, nauczycielki muzyki i śpiewu, francuzki, niemieki zagraniczne, towarzyszyki, pielegniarki i gospodynie—poleca biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 5159-3-2

Mężczyzna lat 41, żonaty, znający dobrze języki rosyjski i polski, poszukuje posady w jakiejbydy Instytucyi rządowej lub prywatnej, lub za przepisywacza na czas nie stały albo przeciwnie. Oferty w „Rozwoju“ pod lit W. S. 5178-3-1

Stary fortepian tania do sprzedania. Piotrkowska 169 m. 7. 5185-2-1

Poszukuje się zaraz na 1-szy numer hipoteki rb. 2000 Oferty uprasza się składać w Administracyi „Rozwoju“ pod lit. J. L. 25 2728-3-1

HELENA LIPiŃSKA Widzewska 90, I piętro, front. poleca na sezon jesienno-zimowy kopyta, szelki, guziki i czapeczki. Tamże wykonywane wszelkie roboty w zakresie haftu webodrzec 1707

Dobrze prosperująca 2725-6 PIWIARNIA do sprzedania. Przejazd № 50. 10 rubli temu, kto wyszuka mieszkania, składającego się z 2 lub 3 pokojów, kuchni i przedpokoju, od Nowego Roku. Oferty składać w „Rozwoju“ pod literami J S. 2713-3-1

Niniejszem ostrzegam, że 2 weksle, wydane przezemnie dnia 27 listopada r. b., na zlecenie Teodora Raczyńskiego i płatne 1 stycznia 1910 r., jeden na 50 rb i drugi na 100 rb.; wydane są bez otrzymania waluty za nie i jako takowe nie będą przeze mnie zapłacone. 2718-3-2 Piotr Kluka.

Krzeseła używane. Około 10 tuzinów krzeseł używanych kupię zaraz. Oferty proszę złożyć w admin. „Rozwoju“ pod lit S D. 2711-3-2

Nadszedł świeży transport kanarek z gór Harcu, pięknie śpiewających w dzień i przy świetle. Do nabycia w Hotelu Rzymskim, ulica Mikołajewska № 59. H. Breitenstein z Harcu 2740-3-1

PIES z góry Bernarda wabiący się Diana, zaginął. Wiadomość uprasza się nadsyłać: Cegielniana 64. Kluka 2731-1

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacyi towarowej Łódź-Lubryczna w dniu 15 grudnia n. st. 1909 r. o godz. 10-ej rano, na zasadzie § 40 i 84 ogólnej ustawy rosyjskich dróg żel. będą sprzedane z głośnej licytacyi nie wykupione przez odbiorców towary, przybyłe w miesiącu listopadzie 1909 roku za frachtami: Rowel Pol. Z. 18559 sproty wędzone Holm, zaliczenie 24-rb. i Dobrusz Pol. 12682 cielęcina solona Stefan Rymarew. W razie, gdyby licytacya w dniu wyżej oznaczonym nie doszła do skutku, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacyi Łódź-Fabr. 16 grudnia n. st. 1909 r. o godzinie 10-ej rano. 2737-1

Zagubione dokumenty. Józef Wojciechowski zgubił kartę i skarpety, wydaną z fabryki Karola Bennicha 5147-3-3

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.

Liczne opinie Pp. Lekarzy i Ordynatorów szpitali dołączają się do każdego pudełka. Dostać można w aptekach i składach

aptecznych. Cena pudełka 1 rb.

2368-8 6

V-te Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe (Piotrkowska 37)

przyjmuje członków, udziela pożyczek, przyjmuje wkłady oszczędnościowe: na rachunek bieżący, na lokację terminową, posagi i t. p. placąc od 4 do 6% rocznie.

Wszystkie operacje zwolnione od opłaty stemplowej. Biuro otwarte w dni powszednie od 10 do 2 i w poniedziałki, czwartki i soboty od 5 do 7 wiecz. 2657 6

№ 987. **Obwieszczenie.**

DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do powszechnej wiadomości, iż zażądane zostały pożyczki na nieruchomości:

- 1) pod № 211 przy ul. Wolborskiej, przez Kazimierę Grabowską, odnowiona z konwersją Rb. 23,000 i dodatkowa z przeszacowania Rb. 12,000;
- 2) pod № 272n przy ulicy Cegielnianej, przez Stanisława Różyckiego, odnowiona bez konwersji Rb. 2,900 i odnowiona z konwersją Rb. 26,000;
- 3) pod № 320N przy ulicy Konstantynowskiej, przez Wolfę Wołkovicza i Chanę Fajgę małżonków Weinberg, pierwotna Rb. 25,000;
- 4) pod № 788T przy ulicy Pańskiej, przez Abrama i Surę małżonków Ordynans i Noecha i Surę-Ryfkę małż. Sapir, pierwotna Rb. 20,000;
- 5) pod № 270nn przy ulicy Zielonej, przez Moszkę Dawida Kałuszynera, pierwotna Rb. 50,000;
- 6) pod № 378cc przy ul. Średniej, przez Artura Gillesa, dodatkowa na nowe budowle Rb. 35,000;
- 7) pod № 811k przy ul. Pańskiej, przez Antoniego i Bronisławę małż. Paszczyńskich i Bronisława i Annę małżonków Krajewskich, pierwotna Rb. 8,000;
- 8) pod № 745c przy ul. Rozwadowskiej, przez Włodzimierza Ilnickiego, dodatkowa z przeszacowania Rb. 10,000.

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych pożyczek stowarzyszeni zachęca przedstawić Dyrekcji w przeciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 11 grudnia 1909 r.

2739 1

Najlepsze i najtrwalsze

MASZYNY „PFAFFA“

do szycia bielizny, fartuchów i gorsetów.

Warsztaty reparacyjne na miejscu.

B. Pomorski i S-ka
Piotrkowska 22. 2376d6

„TERRA“ panorama — **OGNIKO WOJNY**
Benedykta I. Nowa seria w 50 obrazach: Zamek księcia czarnogórskiego. — Na wyżynach i pod błękitami — Grzmiące wodospady, meczety i typy ludności. — Jajca. — Uroczne pejzaże w Bośni i Hercegowinie. — Na pograniczu serbskim. — Jeziora i wybrzeża nadmorskie. — Wstęp 15 kop., młodzież 10 kop. Otwarte od 10 r. — 10 w. 2720

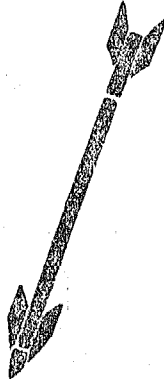
NOWOOTWORZONY SKLEP TOWARÓW GALANTERYJNYCH I NORYMBERSKICH K. JAROCINSKIEJ, Piotrkowska 123
Poleca: **WOALKI** od 35 kop., **REKAWICZKI**, **SENDAKI**, **TOREBKI** ręczne, **PORTMONETKI**, **Szale** gazowe i wełniane, **Zabawki**. Ceny przystępne.

2729-6-1

KSIEGARNIA

i skład mat pism. zaraz do sprzedania na dogodnych warunkach. Wiadomość u właściciela Rombertowicza w Pablanicach 2730

Pytanie.

— Był Szanowny Pan z żoną i dziećmi u Schmechla i Rusnera na wyprzedzających kłówek? — Odwiedzić bezwarunkowo się oplaca!

2709

UWAGA!

Jest do odstąpienia zaraz interes, dający utrzymanie całej rodzinie. Łatwość prowadzenia, kapitał do 800 rb. wystarcza. Oferty „spokojny byt“ w biurze ogłoszeń „Promień“, Piotrkowska № 81. 2704-3-2

Wygubiam radykalnie

KURZAJKI

Piotrkowska 132 m. II.

Przyjmuje od 10-12 rano i od 6-8 wieczorem. 2589 20

MLECZARNIA

Dóbr PAPROŃNIA i WALEWICE Przejazd 52 i filia Piotrkowska 141 poleca produkty wiejskie w wyborowych gatunkach. Ceny przystępne. 2612-10-6

Zgubiono notes

z paszportem i 3 świadectwa od koni oraz kontrakt zawarty z p. Teodorem Steigertem na dostawę piasku na jego budowlę. Proszę znalazcę o oddanie za wynagrodzeniem. Roman Hoffman, ulica Łowicka № 3, m. 14. 2724 3 2

!!! Uwaga!!!

Zwraca się uwagę na Zakład garderoby męskiej, elegancko i niedrogo wykonywanej przez firmę

J. KOZŁOWSKIEGO
1346r Mikołajowska 21.

OKAZYJNIE! Tylko po rb. 1 20 sztywne kapelusze męskie doskonale ciemno-marengo — sprzedaje **A. AJFER**, Piotrkowska 9. Kolnierze futrzane, mufki, czapki nader tanio! 2723 3 2

DENTYSTA

HENRYK GRANAS

mieszka obecnie na ul. Piotrkowskiej № 124 róg Nawrot. 2569-8-6

H. Segal

Poleznika-Akuszarka

Wschodnia № 45. 2680-3-3

Dr Ignatiew

Specjalista chorób uszu, nosa i gardła ulica Konstantynowska № 11 m. 5. Przyjmuje od 11-12 rano i od 5-8 wiecz. codziennie. W niedziele od g. 10-1 w południe. 1054r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11. Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych. Przyjm. od 8-1 rano i od 6-8 w. dla dam od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

Dr. Ark. Goldenberg

ul. Nawrot № 33 róg Widzewskiej. Przyjmuje codziennie do 10 rano i od 4 do 7 po poł. — CHOROBY WEWN., DZIECIENNE I KOBIECE. 1812r

Dr. H. Sadkowski

asystent C. W. Uniwersytetu przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek). Dziecina № 3. od 5 do 7-ej 2150 -r

Dr. S. KANTOR

Specjalista chorób skórnych (włosów), wenerycznych (syphilis) i niemocy płciowej. Krótka № 4. Przyjmuje od 8-2 r. i od 6-9 wiecz., panie od 5-6 pp. 1816

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne CEGIELNIANA 14. Od g. 11-1 i 4-7½ w 79r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórna Nawrot 2. przyjmuje od 8-10½, i od 6-8 po poł., panie od 5-6. W niedziele i święta od 8-1 r. 637r

Pierwsza Chrześcijańska

— Lecznicza chorób zębów — i jamy ustnej

teraz: ulica Piotrkowska 133. 2651r

Dr. med. Z. Golec

chor. skórne i wenerycz. PIOTRKOWSKA 86 m. 6. 799r

Dr. Zofja Garlicka

mieszka obecnie Nawrot 1 (Piotrkowska 126) Telefon 10.14. Chor. kobiece, Akuszerya 9-10 rano, 4-6 po poł. 1997r

Dr. A. GROGLIK

Zielona 2. Choroby skóry i włosów (usuwanie zbytecznych włosów za pomocą elektrolizy), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8½-11½ r. i 6-8 wiecz.; panie 5-6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 1568 d

Dr. Stanisław Lewinson

przeprowadził się na ul. Średnią № 17. Spec. choroby wewnętrzne. Przyjmuje od 9-11 rano i od 5-8 po poł. 2431 15 15

Dr. Henryk GOLDBERG

CHIRURG Ordynator Szp. Sw. Aleksandra Przyjmuje od 5-7 pop. 1316r Rozwadowska 4, III piętro.

Dr. Edward Mittelstuedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67 przyj. od 8-9½ r i od 5-6½ pp. Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429-r

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ

(senior) starszy Piotrkowska 103 Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8-11 r. od 2½-4 pp. i od 7½-9 w. 1426r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne Andrzejka 13. Przyjmuje od 9-10½ rano i od 4-8 po poł. W niedziele i święta od g. 10-1. 507-d

Dr. Jan Pieniążek

sp. ch. nosa, gardła i uszu przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120. Przyjm. od 11 do 12 w poł., i od 5 do 6½, wiecz., w niedziele i święta od 9½-11 rano. 1350d

Lekarz-Dentysta DĄBROWSKI

mieszka: Piotrkowska 97. 1336r-

Dr. Wacław Jasiński

powrócił. PIOTRKOWSKA 108, II-o piętro. od 4-6. Choroby dzieci. 2547

Dr. I. Silberstrom

Ul. Promonada 13 róg Benedykta Chor. weneryczne i moczopłciowe, skóry i włosów. Radykalne usuwanie zbytecznych włosów. Przyjmuje: 8 rano-1½, 15½-8 w. Panie: 4½-5½ po poł. W niedziele: do 2-oj po poł. 241r

Dr. M. Papierny

Akuszerya i choroby kobiece, b. ordynator warszaw. uniwersyteckiej kliniki akusz. Przyjmuje do 10 r. i od 4½-6½, po poł. Południowa 23. 485d

Dr. med. Aleksander FABIAN

ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku). Choroby nerwowe i wewnętrzne. Do 10 rano i od 4-6½. 2251r

Dr. Wacław Bernard

przeprowadził się na ulicę BENEDIKTA № 9. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. (8½-12 r. i 5-7½ pp., panie od 4-5). 1761-r

Dr. Stanisł. Piokarski

przeprowadził się na ul. PIOTRKOWSKĄ № 115 1331 choroby weneryczne i skórne przyj. od 9-10 r. i od 5-7 w.

Specjalista chorób skórnych
włosów, wenerycznych oraz
niemoocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.
Badanie krwi przy syphilisie.
Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w.,
w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Specjalista chorób skórnych,
włosów, wenerycznych i dróg
moczowych

Przyjmuje codziennie od 8 — 1
w południe i od 4—8 wieczorem;
w niedziele i święta od 9 — 2
w poł.

Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,

ulica Średnia № 5.
149r

Dr. med. J. Leyberg

po wieloletnich studiach i praktyce
w klinikach Wiedeńskich, osiadł
w m Łodzi, Krótka № 5.
Choroby weneryczne, moczopłotowe,
skóry i włosów.
Panowie: 8—11 r., 5—8 pp.; panie
3½—4½; niedziele 9—1. 1489r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSÓW, WE
NERYCZNE (syfilis) i MOCZOPŁOCI
WE (endoskop i cystoskop) i NIE
MOCE PŁCIOWE.
Ul. Południowa № 2.
powrócił.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w.
panie od 5—6 po poł. 1420—r

Dr. S. SZMITKIND

Średnia № 2.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłotowe
Leczenie elektrycznością i masażem
Przyjmuje od g. 8—11 rano.
od 5—8½, wiecz. 469-r

Dr. D. Helman

POWRÓCIŁ.
Specjalista chorób uszu,
nosa, krtani i gardła.
Przyjmuje od godz. 10—12 r. i od
5—7 w. MIKOŁAJEWSKA 4,
obok Dzielnej. 762

Dr. A. STEINBERG

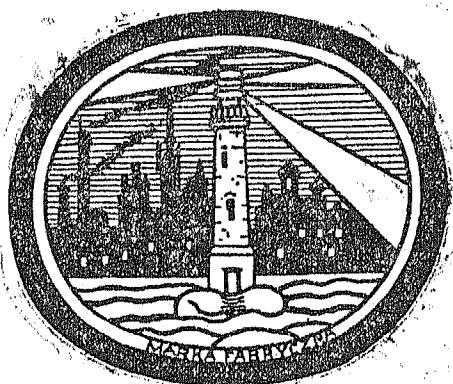
BENEFYKTA Nr. 3
Zakład Ortopedyczno-Gimnastyczny
(skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów,
mięśni i t. p.). Leczenie masażem
(wibracja), elektrycznością (usuwanie
włosek z twarzy za pomocą elektrolizy).
Gabinet Roentgenowski,
(leczenie promieniami Roentgena exem'y,
lupus'u, favus'a i t. p.)
Leczenie prądami elektrycznymi
wysokiego napięcia (d'arsonvallizacja,
choroby cukrowej, otyłości,
zwąplenia naczyń, podagry, arthritis etc.
Leczenie gorącym powietrzem i światłem
(czerwone i fioletowe) chorób stawów,
mięśni, neuralgii etc. etc. 1280 r

**Doktor Medycyny
Edward Bernhardt**

CEGIELNIANA 19
powróciwszy do zdrowia, przyjmuje
je z chorobami wewnętrznymi,
(specjalnie: płuc i serca)
od godz. 9 — 12 przed poł. i od
4—7 wieczorem. 2541-10

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłotowe.
Godziny przyjęć: panowie od g. 8—11 r. i 5—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 9—12 r. 1468r

Mydło Nafciane

z marką fabryczną **Latarnia Morska**
przygotowane sposobem angielskim
NAJTANSZE i WYDAJNIEJSZE MYDŁO
do prania bielizny.
Przy użyciu trzymać się ściśle sposobu użycia.

HORDLICZKA i STAMIROWSKI w Łodzi.

Hurtowa sprzedaż: **Edmund Bogdański, Dzielna № 30, tel. 11-26.**
Do nabycia we wszystkich sklepach mydlarskich, składach aptecznych i sklepikach. 2609—7-5

Poszukujemy

we wszystkich miastach, miasteczkach i osadach fabrycznych w gub. piotrkowskiej i kaliskiej dzielnych korespondentów-informatorów, którzy są w stanie udzielać nam **szybko dokładnych** informacji o stanie majątkowym i wypłacalności firm handlowych i przemysłowych, obywateli ziemskich, młynarzy etc. i komunikować nam (w nagłych wypadkach telegraficznie) o ważniejszych zmianach, jakie zajądą w stosunkach firm danej miejscowości.
Reflektujemy tylko na osoby, uzdolnione do wydawania obiektywnej opinii i przejęte poczuciem ciężkiej moralnej odpowiedzialności, ciężającej na każdym informatorze o stosunkach majątkowych.
Stały dobry zarobek. Dyskrecja zapewniona.
Oferty prosimy przesyłać wprost pod naszym adresem.

Towarzystwo Biur Wywiadowczych „S. KLACZKIN” i S-ka
Oddział Łódzki. 2616—3—3

MASŁO

- I Śmietankowe
- II Świeże solone
- III Kuchenne

na beczki, pudy i funty z dostawą do domów
poleca
SKŁAD MASŁA
Piotrkowska № 117. 2655 6

LECZNICA PRYWATNA

Piotrkowska 251 — Telefonu № 11-78.
Przyjmuje na stałe pomieszczenie chorych, dotkniętych cierpieniami wewnętrznymi, nerwowymi, chirurgicznymi i kobiecymi. Cena pokoju od rb. 2 50 do 5 rb. dziennie. — Felczer stały na miejscu.
W lecznicy ordynują: Dr. Goldblum — w chorobach wewnętrznych i nerwowych; Dr. rzy Goldman i Krusche w chorobach chirurgicznych; Dr. rzy Druebin, Ksawery Jasiński i Kaufman w chorobach kobiecych. 714 -

Prosimy spróbować!

doskonały koniak
na żółtkach
COGNAVETTE
„IMPERIAL”
nadzwyczaj pożywny
i smaczny likier
½ but. kosztuje rb. 2,50 k.

Sprzedaż u
J. WOLSKIEGO
w Łodzi. 2531-15-3

Na sezon jesienny i zimowy nadeszły **ostatnie nowości**, które polecam Sz. Publiczności **po bardzo tanich cenach.** — Wypredań resztek o 50% niżej ceny kosztu.
G. Rimpel, Skwerowa 16.
2260—'5 8

MIĘDZYNARODOWE TRANSPORTOWANIE MEBLI
M. LENTZ, Widzewska 77.

Przeprowadzki w mieście i do wszystkich miejscowości w świecie bez przekładowania.
Opakowanie i przechowywanie mebli.
Dostawa i odstawa towarów. Dostawa węgla i drzewa rozpalowego. Przewożenie kas ogniotrwałych.

SKLEP Stowarzyszonych majstrów krawieckich w Łodzi, Dzielna 4
poleca wszelkie dodatki krawieckie
po możliwie niskich cenach. 2676-2

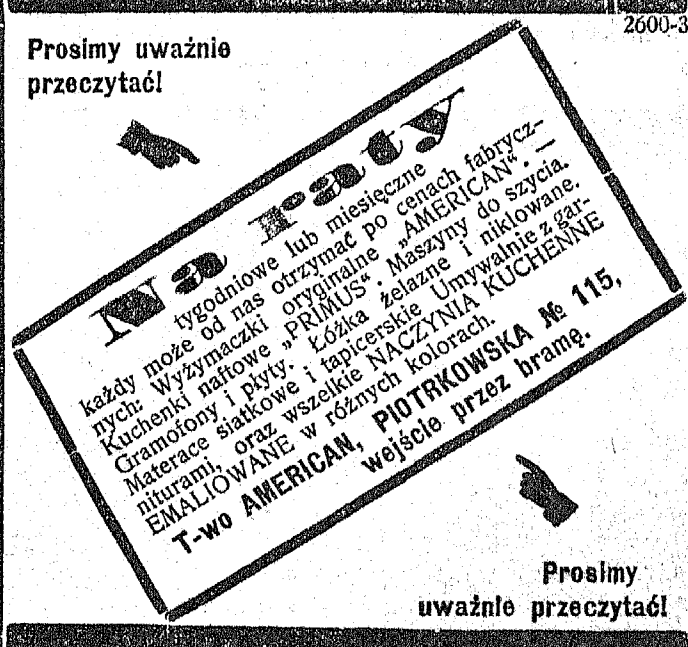
KEFIR

Znakomity środek odżywczy zalecany przez p.p. lekarzy 1860.
B. Patzer, Łódź, Pasaż-Meyera 5 m. 5.
Dostawa do domów.

Rutynowany buchalter

obznajmiony ze wszelkimi czynnościami biurowymi, obejmie za niewielkim wynagrodzeniem administrację domu, w różnych punktach miasta. Na żądanie poważne referencje. Oferty w adm. „Rozwoju” pod lit. B B. 22461-0

Prosimy uważnie przeczytać!

każdy może od nas otrzymać po cenach fabrycznych: Wyżymaczkę oryginalną „AMERICAN” — Kucharki naftowe „PRIMUS” — Maszyny do szycia Gramofony i płyty. Łódzka żelazna i niklowana. Materace siatkowe i tapicerskie Umywalnie z garburami, oraz wszelkie NACZYNIA KUCHENNE EMALIOWANE w różnych kolorach.
TWO AMERICAN, PIOTRKOWSKA № 115,
wejście przez bramę.

Prosimy uważnie przeczytać!

RYBY WĘDZONE.

Jan Styczyński dawniej **Zofia Schneider**

Piotrkowska № 121. Telefon № 14—05

Na nadchodzące święta: Pierniki firm: Wróblewskiego, Aleksandrowicza, Złotego Uła, Warszawskie, Marschla, Mystkowskiego, Kaliskie, oraz Toruńskie Wessego. Orzechy różnych gatunków, tylko wyborowe, po nader niskich cenach. Wielki wybór karmelków oraz wszelkich bakali. Towary kolonialne i delikatesy a także drób i zwierzyne

Poleca długoletni współpracownik byłej firmy M. SPRZĄCZKOWSKI

Jan Styczyński.

2666—3-2

KAWIOR ASTRACHAŃSKI.

Bakalie mieszane

Bakalie mieszane.

Detaliczna sprzedaż

Przy fabrycznym składzie szewiów i kamgarów otworzyliśmy **detaliczną** sprzedaż — po cenach fabrycznych.

ADOLF KON i CHĄCINSKI, Piotrkowska 80. 2499-15

DZIENNE i WIECZOROWE

Wykłady Języków Nowożytnych

przy kursach buchaltaryjnych **J. Mantinbanda** w Łodzi (Dzielnia 22)

już się rozpoczęły.

Zapisy w dalszym ciągu dla nowych grup codziennie od 10—1 zrana i od 7—9 wiecz. 2164r

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy

D-rów L. Falka, Z. Golca, St. Jelnickiego
WÓLCZAŃSKA № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płać za poradę 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsena i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonwalizacja). Elektroliza, masaż wibracyjny i leczenie gorącym powietrzem. Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfilis i badanie mamek z wydawaniem świadectw. Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—11 pp. 1 od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12 $\frac{1}{2}$ do 1 $\frac{1}{2}$ po południu. 2145r

Rada Opiekująca Wieczornych Kursów Handl.

przy Stowarzyszeniu Wzaj. Pomocy Pracowników Handlowych m. Łodzi (Długa 45)

zawiadamia, że wykłady na kursach wieczornych rozpoczną się 14 stycznia 1910 r. Zapisy przyjmuje Kancelaryja kursów codziennie od godz. 7 $\frac{1}{2}$ do 10 wiecz. 2706-5-2

Fabryka Braci POLAKIEWICZ

poleca papierosy z wybornego tytoniu:

№ 7 10 szt. 7 kop.	H B O B 10 szt. 6 kop.
№ 50 25 szt. 10 kop. (w żółtej bibułce)	E Sport 10 „ 4 „ (w białej bibułce)
	L A Sport 10 „ 4 „ (w żółtej bibułce)

2643—6—4

40. NA RATY!

Największy Łódzki Wybór **OBUWIA** męskiego, damskiego i dzieciennego **na wypłaty tygodniowe!** Każdy kupujący na raty lub za gotówkę, dostaje na gwiazdkę zagraniczną **GUTTALINĘ.** Proszę zapamiętać mój adres. Z szacunkiem **M. PRUSZYCKI.**

2617-3 **№ 40. Zachodnia № 40.**

Najlepsze wykonanie! Proszę się przekonać!

!!Najlepszy węgiel krajowy!!

== dla fabryk i użytku domowego ==
szczególniej:

Rudolf kostkę I i kostkę II
najodpowiedniejszy do robienia zapasów zimowych
POLECAJĄ:

A. O. Teschich & Co.,
Łódź, ul. Widzewska № 62. 1569-d 52

Poszukuję od 1-go stycznia 1910 r. **mieszkania z 2-ch pokoi i kuchni**

z wygodką, wodociągiem i oświetleniem gazowym lub elektrycznym, na parterze lub na I-em piętrze, przy ul. Piotrkowskiej między ul. Dzielną a Przejazd lub na jednej z przyległych ulic w bliskości Piotrkowskiej. Oferty proszę nadsyłać: ul. Piotrkowska 68 — 3, dla L. Hilkuera. 2703-2-2

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Klientelę, iż magazyn mój, egzystujący od 1887 r., przeniosłam do domu **№ 182 przy ul. Piotrkowskiej** i zaopatrzyłam w wielki wybór:

bluzek, spódnic, szlafroków, kapeluszy i gorsetów oraz wykonywam obstarunki z własnych i powierzonych materiałów.

Z poważaniem **Józefa Kowalewska.** 1908-15-0

Sklep rzeźniczy
Istniejący od kilku lat, dobrze prosperujący, oraz mieszkanie, warsztat i inne wygody rzeźnicze — jest do wynajęcia od 1-go stycznia 1910 roku, przy ul. Gubernatorskiej № 37. Wiadomość u Sz. L. Weintrauba, Widzewska № 146. 2692—3—3

5—10 rubli dziennie
może zarobić każda dzielna osoba, posiadająca parę godzin wolnego czasu.
BARDZO SOLIDNY INTERES!
Wszystkie szczegóły bezpłatnie i franko, a więc bez ryzyka.
Adr. L. E. Metzl i S-ka, Oddz. 8, Warszawa, Marszałkowska 190. 2581—3—3

Aparat kinematograf
„Br. Pathé” № 2, z wszelkimi przyborami do światła elektrycznego i sztucznego. Wiadomość u p. Dutkiewicza, Średnia № 12. 2678—3—3

W Szkole Przygotowawczej Kształkującej **J. Zawadzkiej**, Piotrkowska № 103, pod kierunkiem artystki-malarki p. **GLANTZ** — odbywają się **Lekcje rysunku dla dzieci** dwa razy tygodniowo — od godz. 4 do 5 po południu. — Zapisy codziennie od godziny 3 do 5-ej po południu. 2345—d—3

Wieczną Młodość i Piękność
zapewnia **A. Girard'a, 22, rue de Coudé, Paris**
Zatwierdzony przez **RADĘ LEKARSKĄ** m. Warszawy za № 6635

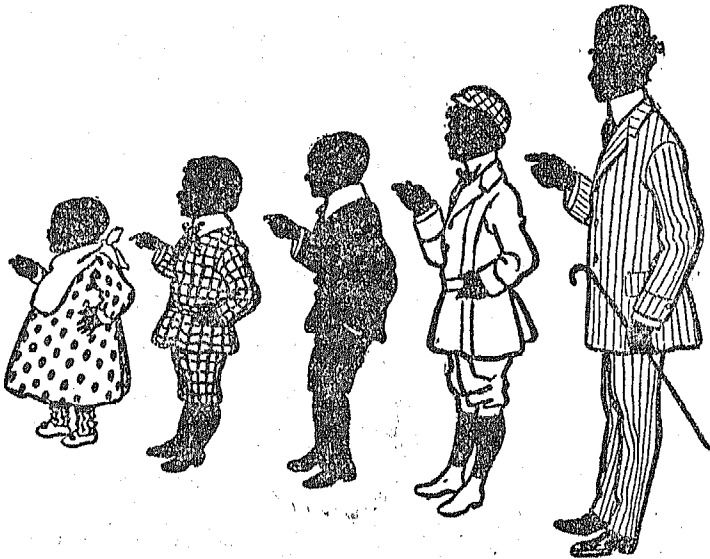
FLOREINE
Krem piękności spreparowany na zasadzie Teorii **Brown'a Squard'a**.
„Krem Floreine” konserwuje i nadaje cerze: Białosć, Świeżosć, Gładkość i nieporównany wdzięk młodości.
„Krem Floreine” usuwa prędko i dokładnie: opalenie, zmarszczki, czerwoność, swędzenia i podrażnienia skóry, liszaje, odmrożenia, popękania, piegi, oparzenia i wszelkie przysze.
„Krem Floreine” przenika z łatwością i całkowicie podskórek, dodaje żywności i elastyczności włóknom, co wywołuje odświeżenie i odmłodzenie skóry. Używanie codzienne „Kremu Floreine” zapewnia zupełną higienę skóry. 1885-13

PUDER FLOREINE
„Puder Floreine” chroni cerę od karzu i innych atmosferycznych szkodliwych wpływów. „Puder Floreine” jest lekki, niedostrzegalny, a pokrywając skórę, czyni ją przezroczystą.
Do nabycia u **A. Rosenthala, Piotrkowska 5, u M. Lisieckiej, Piotrkowska 50, u M. Müllera 199 Piotrkowska 35** i winnych lepszych perfumeryach, składach aptecznych i aptekach.
Próby wysyła na żądanie darmo.
Wyłączny Przedstaw. na Królestwo i Cesarstwo **Józef Pruszycki**
Mydło Floreine | Warszawa, Marszałkowska 120, tel. 62-54. | Mydło Floreine

Pasta „CAMELIA”
usuwa Piegi, Pryszcze, Wągry, Opaleniznę.
Składy: Warszawa: **L. Spiess i Syn** i **H. Welt.**
Łódź: **L. Spiess i Syn** i **A. Lipiński.**
Żądać wszędzie. 589—r46

KAZIMIERZ OSSOWSKI
Inżynier i obrońca patentowy.
Biura patentowe.
PETERSBURG—Wozniesiensk. Prospekt 20.
BERLIN—Potodamerstr. № 3. 1292-26-24

Wszyscy — mali i wielcy

kupujemy — dopóki zapas starczy u

Schmechla i Rosnera

Łódź, Piotrkowska 100

z Wyprzedaży Gwiazdkowej

Męską konfekcyę:

Garnitury maryn. z najnowszych materiałów	dawniej 15.—	26 75
	teraz 10.—	21.50
Paleta zimowe najnowsze fasony	dawniej 24.—	18.—
Spodnie	dawniej 4.25	6.—
	teraz 2.90	4.75
Kamizelki fantazyjne	dawniej 4.50	2.75
	teraz	2.75

Damską konfekcyę:

Angiel. paleta damskie ostatnie nowości	dawniej 15.—	18.—
	teraz 10.00	14.00
Paleta damskie we wszystkich kolorach	dawniej 25.50	44.—
	teraz 17.—	30.—
Błuzki jedwabne kolorowe i czarne	dawniej 7.25	4.90
Halki jedwabne we wszystkich kolorach	dawniej 6.50	5.—
	teraz	5.—
Matinki	dawniej 2.10	1.75
	teraz	1.75

Szale do teatru piękne nowości 50% ustępstwa teraz 2.80
czyste jedwabne

Dzieciną konfekcyę:

Garniturki dziec. z granatowego szewiotu	dawniej 3.50	4.—
	teraz 2.75	3.—
Garnit. uczniowskie z trwałego sukna	dawniej 6.—	4.35
	teraz	4.35
Paleta dla dziewczynek	dawniej 10.25	6.50
	teraz	6.50

Wyższa Szkoła Kroju i Szycia p. f. „Józefina“.

Kursy wyższe i niższe. Najnowszy system kroju angielskiego, francuskiego i berlińskiego. — Moja długoletnia praktyka daje mi możliwość wyuczania kroju i szycia sumiennie i gruntownie. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczenie nabierają wprawy i gustu. Szkoła odznaczona została na wystawie srebrnym medalem. Po ukończeniu kursu uczenie otrzymują patenty cechowe lub prywatne.

Piotrkowska № 23.

1951r

Ważne dla Robotników!

Do sprzedania place w Rudzie, odpowiednio pod budowę domów robotniczych, jak i letnich mieszkań, mające 2400 kw. łokel. leżące przy linii tramwajowej — 22 min. jazdy od Łodzi. Sprzedaż na bardzo przystępnych warunkach — od 250 rb., a mianowicie: 100 rb. wpłaty, a pozostała suma w ratach po 50 rb. rocznie. Wiadomość u J. Wolfa, ul. Mikołajewska № 95.

2647—12—5

Lalki Lalki Lalki!!

w strojach wykwiśniętych

posiada w wielkim wyborze

2632.5

26. A. SPODENKIEWICZ 26.
ulica KONSTANTYNOWSKA № 26.

Uwaga! Ceny fabryczne

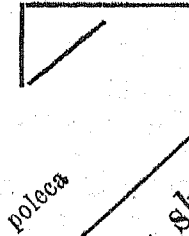
Porcelanowe serwisy stołowe

na 12 osób od rb. 36.— do rb. 225.—

Garnitury do kawy od rb. 6.—

Serwisy do wódek i likierów od rb. 1.60

Wazony do kwiatów

poleca

Fabryczny skład porcelany „CIEŁOŃ”
Łódź, Piotrkowska 31

Nowości!!

Majolikowe i terrakotowe wazony i żardinery od rb. 1.20.

Biusty, lustra i figury do oświetlania elektrycznością.

Wniedziele d. 12 119 b m. Magazyn będzie otwarty.

Smaczne i zdrowe Pieczywo

jest tylko w piekarni

R. TREKLER, ul. Cegielniana № 67.

Chleb na sposób moskiewski wyrabiany przez specjalistów fachowych. Czystość i higiena wypieku gwarantowana.

Filie: Piotrkowska 118, Orła 8 i Przejazd 50. 1568-100-36

40. Na Ratyl 2621 40.

Ulica ZACHODNIA

Zawładamiam Sz. Publiczność, że przyszykowałam na święta wielki wybór ubiorów męskich: paleta, spodnie, kamizelki, burki. Namowsze modele. Robota trwała

Daję na wypłaty tygodniowe!

Proszę Szanowną Publiczność o przekonanie się!

Tylko Zachodnia №

Z szacunkiem

40. M. S. Pruszycki. 40.

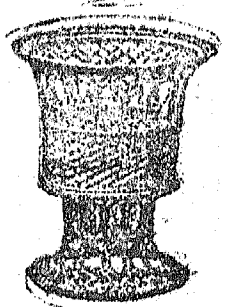
Najlepsza robota.

Proszę o przekonanie się!

Do pracowni KONFEKCYI DAMSKIEJ Wł. JANISZEWSKIEJ potrzebne są uzdolnione

staniczarki i spódniczarki.

Ulica Przejazd № 16, I-sze piętro od frontu.

FABRYKA BAMBUSOWO-KOSZYKARSKA Walentego Przybysza

w Łodzi, Widzewska 5, (róg Średniej).

Nagrodzona wieloma medalami.

Specjalność: Kosze do fabryk.

Wyrabiam:

- Mebłe bambusowe pluszem kryte,
- Mebłe bambusowe matą kryte,
- Bambusowe etażerki,
- Bambusowe stoły do kwiatów,
- Bambusowe garnitunki dziecięce,
- Bambusowe parawany,
- Bambusowe ekrany,
- Kosze do podróży,
- Kosze do bielizny,
- Kosze do papieru, kosze walizowe,
- Kosze do żywych kwiatów,
- Kosze do robotnych kwiatów,
- Mebłe ogrodowe, mebelki dla lalek,
- Koszyczki do butek,
- Kosze wszelkiego gatunku na obstalunek gotowe dla pp. piekarzów.

Fabryka na Widzewskiej № 5 przyjmuje wszelkie obstalunki, z dokładnym wykonaniem, po możliwie najniższych cenach. 2320r7

Migreno - Nervosin

natychmiast usuwa ból głowy i migrenę. Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w aptekach i skl. aptecz. tylko oryginalnych proszków po 10 k. szt. — Pudełko 1.20 k. Główn. skl. Tow. Akc. L. Spiess i Syn. 645r100

Okazyjnie do sprzedania bardzo

otomana

z lustrem i 12 krzesel dębowych, skórą krytych i różne otomany nowe i używane. Spacerowa № 41, u tapicera 2880—3—3

Magazyn OBUWIA

Ant. PRUSKIEGO

poleca obuwie damskie, męskie i dziecięce, znane ze swej drobiazgowości i trwałości; przy muje wszelkie obstalunki i naprawy. Ceny niskie.

Warsztat przy sklepie — Łódź, PIOTRKOWSKA 118. 1504d88

Niema lepszego środka, jak uznane przez powagi lekarskie

„Mydło Herba“

D r a Obermeyera przeciw plegom, pryszczom, wargom, mokrym i suchym liszajom, swędzeniu i wszelkim nieczystościom skóry.

TYSIĄCE PODZIĘKOWAŃ

Po krótkim użyciu, widoczne są najlepsze rezultaty. — Dostać w aptekach i składach aptecz. UWAGA: Prawdziwe tylko z siostrą młodsza na każdym kawałku 1743b4

W. CIELECKI

Lódzki Skład Fabryczny Towarzystwa Akcyjnego

Wł. Gostyński i S-ka

Piotrkowska № 68, Telefon 12-45

poleca po cenach fabrycznych:

Piece naftowe, węglowe, koksowe i gazowe, **Przedpico**, **Łyżwy**, **Samowary tulskie**, **Podstawy** do choinek i parasoli, **Klatki**, **Kasetki** do pieniędzy, **Pralnie** całą parą **Johna**, **Maglo** pokojowe, **Wagi stołowe**, **Maszynki** do mięsa, **Wyżymaczki**, **Tace**, **Maozynia** i przybory kuchenne oraz kompletne wyprawy kuchenne gospodarskie w wielkim wyborze. — **Łózka** żelazne fasonu **Angielskiego** i **Wiedeńskiego**, **Materace** siatkowe i sprężynowe, **Umywalnie** marmurowe i metalowe z **Garnitu-rami** emaljowanymi, **Klezy** pokojowe, **Wanny**.

2716-4-1

W niedziele magazyn otwarty.

W niedziele magazyn otwarty.

Przed nadchodzącymi świętami
na podarki **GWIAZDKOWE!!!**

Ozdobne pudełka i kasetki z perfu-
mami, kosmetykami, mydlami i t. p.
w nadzwyczajnym wyborze.

Perfumy, mydła, kosmetyki i t. d. — angielskie, francuskie, niemieckie, czeskie i krajowe wszystkich fabryk. —
Wszelkie nowe pojawiające się w handlu specyfyki — poleca

Skład Apteczny St. Majewskiego dawn. **P. Królikowskiego**

PIOTRKOWSKA № 124, róg Nawrot.

2664 3

OWOCE
świeże.**STANISŁAW JAWORSKI**

dawniej

M. Sprzączkowski

Piotrkowska 54, — egz. od 1879 r., — telefon 529,

poleca:

Wina węgierskie, francuskie, reńskie, hiszpańskie, krymskie i Szampańskie różnych marek; Koniaki, likiery, wódki krajowe i zagraniczne, porter angielski, porter i piwo Stryckiego, towary kolonialne, bakalie, pierniki toruńskie i fabryk krajowych, kawior astrachański gruboziarnisty bez soli i mało solony, ryby wędzone i w konserwach, kompoty, marmelady angielskie, szparagi, groszki, fasole, grzyby białe, szampiony i t. p. Wielki wybór starych kuracyjnych win węgierskich wytrawnych, średnich i słodkich własnej pielęgnacji od lat 30-tu.

2695-6-3

Czekoladki
i Cukry.**HERBATA!**

Piotra Orłowa, Piotra Botkina S-rowski,
K. i S. Popowa, T-wa Karawan i
Wysokiego.

OWOCE
suszone.

Przy zakupie 10-ciu butelek wina 11-ta dodaje się gratis.

ORZECHY.

19. **KONSTANTYNOWSKA**
Zakład ogrodniczy **F. KUCZYŃSKIEGO**
ma do sprzedania 200 pud. **jablek**
koszteli. — Ceny umiarkowane. — **19.**
2679 6 Z poważaniem **F. Kuczyński.**

Posiadam na składzie w wielkim
wyborze 2656

Otomany
wszelkiego rodzaju, po cenach niż-
szych. Polecam Szan. Publiczności
zwiedzenie mojej pracowni.

F. Mikszowski, Piotrkowska 183 2611 13

Dla Szanownych Pań!

Znana ze swej dobroci mąka z parowej piekarni pod firmą
„W. Zbonikowski“ (dawniej przy ul. Widzewskiej 13) — sprzedaje
się hurtowo i detalicznie w nowo utworzonym składzie. Mąka wyborowa
po cenie hurtowej 40 f. 2 rb 40 k., 20 funt. 1 rb. 20 kop.

Z szacunkiem **W. Zbonikowski**
Składowa 30, dom własny.

Redaktor odpowiedzialny **St. Łapiński.**

W tłoczni „Rozwoju“, Przejazd № 8.

Wydawca **W. Czajewski.**